№ 101 Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem פרייז 20 גראשען Lodzer Tageblat

לאדזשער טאגעבלאט

היינט 6 זייטען

רעדאקציע און אדמיניסטראציע: פיעטריקאווער 16.
טעלעפאנען פון: רעדאקציע 10057, פון אדמיניסטראציע 10047.

דאנערשטאג, ג׳ אייר פ׳ תזריע תר״צ | 1 maja 1930 r. | 23-טער יאהרגאנג

דייטשער ענטפער אויף דער פוילישער נאטע

נעכטען איבערגעגעבען דעם פוילישען געזאנדטען אין בערלין

ספעציעלער דיפלאמאטישער קוריער איבערגעפיהרט דעם דייטשען ענטפער קיין ווארשא

בערלין, 20 (ספעצ.) דעם פוילישען געזאנדטען אין בערלין איז נעכטען איבערגעגעבען געווארען דער דייטשער ענטפער אויף דער פוילישער פראטעסט-נאטע געגען די העכערונג פון די אגראר-צאלען. די דייטשע ענטפער-נאטע איז באלד דורך א ספעציעלען דיפלאמאטישען קוריער ארויסגעשיקט געווארען קיין ווארשא.

די נאטע נעמט ארום 1 זייט פון מאשין-שריפט און פיהרט אויס, ווי דאס איז שוין פון פריהער בעקאנט, אז די העכערונג פון די דייטשע צאלען איז זיקטירט געווארען דורך א ווירטשאפטליכער נויטווענדיגקייט און אז זי וועט נאר בעריהרען אין איניגע פונקטען דעם פויליש-דייטשען ווירטשאפטליכען אומזאץ.

דייטשער געזאנדטער אין ווארשא רוישער

ווערט אמבאסאדאר אין פאריז

פאריז (ספ) די גאנצע געלטיגע פאריזער אוונד-פרעסע ברענגט די ידיעה אז דער דייטשער געזאנדטער אין ווארשא ד״ר רוישער זאל זיין בעשטימט געווארען אלס דייטשער אמבאסאדאר אין פאריז.

לובלין בעקומט א הלואה פון 600,000 זל.

פון דער פערזיכערונגס-אנשטאלט פאר גייסטיגע ארבייטער

ווארשא (טעלפ.) די פערזיכערונגס אנשטאלט פאר גייסטיגע ארבייטער האט בעשלאסען צו געבען א הלואה דער שטאט לובלין פון 600 טויזענד זל. כדי די שטאט זאל קאנען דעקען איהרע חובות. דאס אנערקענען די דאזיגע הלואה איז א רעזולטאט פון דער בעראטונג פון דער צווישען-מיניסטעריעלער קאמיסיע מכח סאנירען די פינאנסען פון דער שטאט לובלין.

פערבאנד פון די האנדווערקער-קאמערן ווערט בקרוב געשאפען

ווארשא (טעלפ.) לויט׳ן מוסטער פון די האנדעלס-קאמערן פראיעקטירט אויך די ווארשאווער האנדווערקער-קאמער צו שאפען א פערבאנד פון די האנדווערקער-קאמערן. בקרוב קומט פאר אין ווארשא א קאנפערענץ מיט׳ן אנטייל פון דעלעגאטען פון די האנדווערקער-קאמערן אין גאנץ פוילען

רעפרעסיעס געגען דער פרעסע אין אינדיען

לאנדאן, 30 (טו) די לעצטע פערארדנונג פון וויצע-קעניג פון אינדיען איז שוין איינגעטרעטען אין קראפט. אין גוידעלהי איז אויף די אינדישע צייטונגען ארויפגעלעגט געווארען א גאראנטיע-קויציע פון 50 טויזענד מארק. 5 צייטונגען האבען צוליב דעם אויפגעהערט צו ערשיינען. מען רעכענט, אז אויך אין קאלקוטא, באמביי, קאראטשי און מאדראס וועלען אנגענומען ווערען די זעלבע מיטלען, אזוי אז בקרוב וועט דער גרעסטער טייל פון דער אינדישער פרעסע שטיל געמאכט ווערען.

ביי די ענגלישע מאכט אין אינדיען, ביי די לאנדאנער רעגירונג זענען ענטשלאסען צו האנדלען אין דער פראגע רוקזיכטסלאז, ווייל די שטיצע, וואס גאנדי בעקומט פון דער פרעסע, דארף בעטראכט ווערען אלס דאס ווירקזאמסטע מיטעל און קאמף געגען דער בריטישער רעגירונג.

פראנצויזישער אמבאסאדאר אין מאסקווא

ארויפגעזעצט פון זיין אמט

פאריז (ספ.) די פאריזער פרעסע מיילט מיט, אז דער פראנצויזישער אמבאסאדאר אין מאסקווא הערבעט, וואס געפינט זיך איצט אויף אורלויב אין פאריז, וועט זיך שוין קיין מאסקווא נישט אומקעהרען. דאס אויסערן-מיניסטעריום האט פראפאנירט איבערצונעמען דעם ראזיגען אמט דעם ביז איצטיגען פראנצויזישען אמבאסאדאר אין כינא און געוועזענעם פראנצויזישען געזאנדטען אין גען. ווראנגעל׳ס רעגירונג אין קרים, פירשט מארטע, דער לעצטער האט זיך אבער אפגעזאגט אנצונעמען דעם אמט.

פרעזידענט וואהלען אין פראנקרייך

פאריז. (ספ.) הגם די פרעזידענט-וואהלען וועלען ערשט פארקומען אין פראנקרייך דעם 13 מאי 1931, וועט אבער די וואהלען נאך דורכפיהרען דער איצטיגער פארלאמענט. די קאנדידאטען גרייטען זיך מאקי שוין דערצו.

די גרעסטע שאנסען האבען פואנקארע און דומערג, אבער ביידע זאלען קאטעגאריש זיך האבען אפגעזאגט ארויסצושטעלען זייער קאנדידאטור. צוליב דעם וועט דער קאמף פארקומען צווישען די פרעזעסען פון סענאט און פארלאמענט. דסמער און באיסאן. דער לעצטער האט די גרעסטע שאנסען ווייל איהם שטיצען פואנקארע, טארדיע און כמעט די גאנצע פרעסע, וואס קענען האבען אויפן פארלאמענט אין דער פראגע א דעצידירענדע השפעה.

זיכערהייטס-מיטלען אין ווארשא

צו די היינטיגע דעמאנסטראציעס

ווארשא (טעלפ.) כדי צו זיכערן די רוה פון היינטיגען 1 מאי, איז אונטערן פארזיץ פון ווארשאווער רעגירונגס-קאמיסאר געשאפען געווארען א ספעציעלער זיכערהייטס-קאמיטעט. עס זענען מאביליזירט געווארען אויף היינט 2500 פאליציאנטען, וואס האבען בעקומען העלמען, גאז-מאסקעס, טרעהרען-באמבעס א. אז. וו.

דער פאליציי זענען ארויסגעגעבען געווארען ספעציעלע אינסטרוקציעס, ווי זיי דארפען זיך אויפפיהרען, אין פאל פון פרובען שטערען די עפענטליכע רוה.

דער רעגירונגס-קאמיסאר האט גלייכציייטיג ארויסגעגעבען א פערבאט צו פערקויפען אלקאהאל-משקאות אין רעסטאראנען, שענקען און קאלאניאל-געוועלבער. דער פערבאט איז חל פון מיטוואך 7 אווענד ביז דאנערשטאג 8 אווענד.

דעסגלייכען האט די פערוואלטונג פון די סאניטעטס-ארגאנען מאביליזירט אויף היינט 8 קארעטקעס, 16 דאקטוירים און סאניטארען, אין די אמבולאטאריומס וועלען גלייכצייטיג זיין אין דינסט די עטליכע דאקטוירים.

מלוכה-פרעזידענט אין פלאצק

פלאצק (טעלפ.) דער מלוכה-פרעזידענט וועט ענדע מאי בעזוכען פלאצק, וואו עס איז מיט יאהרען צוריק פארגעקומען זיין חתונה מיט דער איצטיגער פרוי זיינער און וואו ער האט באלד נאך דער חופה געמוזט אנטלויפען פאר די צארישע זשאנדארמען קיין אויסלאנד. צום אנקומען פון מלוכה-פרעזידענט גרייט זיך פלאצק זעהר ענטוזיאסטיש.

ארעסטירט דער קאמוניסטישער פיהרער אלעקסאנדער גראנאס

ווארשא. (טעל.) די ווארשאווער פאליציי האט נעכטען ארעסטירט איינעם פון די בעדייטענדסטע קאמוניסטישע פיהרער אין פוילען, אלעקסאנדער גראנאס. גראנאס האט בשעתו געהערט צו די פערטרויטע מיטארבייטער לענינס.

פאר 6 זל. קיין ווארשא

דערמיט האב איך דעם כבוד מיטצוטיילען דעם ג׳ פובליקום, אז מיין לוקסוס-אויטא אויף 22 מאן וועט נארמאל קורסירען פון מאנטאג דעם 5-טען מאי 1930.

פון לאדז טעגליכער אפפאהר
פון אגראדאווא 2 קיין ווארשא פינקטליך 6 פריה.
פון ווארשא טעגליכער אפפאהר פון פראנציסקאנער 17, 7 אווענד.
H. KOWALCZYK

בזה אני מביע את רגשי השתתפותי באבלו של ידידי הנכבד
מר משה העלמאן
למות אחותו נ״ע
המקום ינחמהו בתוך אבלי ציון וירושלים
אהרן אסט.

אנו משתתפים בצערו של חברנו יו״ר הסתדרותנו ר׳ משה הלמן
למות עליו אחותו נ״ע
בנחמת ציון וירושלים ימצא נחומים
הועד וההסתדרות מזרחי

אנו מביעים את רגשי השתתפותנו בצערו של יו״ר המזרחי
ר׳ משה הלמן למות עליו
אחותו ז״ל
בעבודתו הצבורית והציונית ימצא נוחם
ועד צעירי מזרחי בלודז

הננו משתתפים בצערו הגדול של יו״ר המזרחי בלודז מר משה הלמן במות עליו אחותו הנכבדה נ״ע
בבנין ארצנו ינוחם. בשם בית התפילה „שערי המזרח״ הגבאים.

צו די תנאים פון אונזערע ליבע
באלטשע רויט
און מאנעסבאנד
ווינשען פיל גליק
אסתר און יוסף טורקא

Dr. Wołkowyski
צעגיעלניאנא 25
טעלעפאן 126-87
ספעציאל-ארצט פאר הויט ווענערישע קראנקהייטען און מענער-שוועכע. עלע-ארט אנאליזען
בעהאנדלונג מיט קווארץ-שטראהלען.
נעמט אן פון 8—2, און פון 6—9 אווענד.
בעזונדער „ארטע-זאל פאר פרויען.

Dr Z. RAKOWSKI
ספעציאליסט פאר אויערן, נאז, האלז
און לונגען-קראנקהייט
קאנסטאנטינער 9 טעלעפאן 127-81
שפרעכשטונדען 12—2 און פון 5—7 נעמט אויך אן אין לעטשניצע זגערזשער 17, פון 2 ביז 3 נאכמ׳

Dr. A. Mazur
ווסכאדניא 65, — טעל. 166-01
נעמט אן פון 10—2.81.30 און 4—6 אווענד:

Zelio
PASTA TĘPI SZCZURY
ZIARNA TĘPIA MYSZY
BAYER
Łatwe i wygodne stosowanie!
Bezwględnie pewny skutek!
W sprzedaży:
tubki blaszane do 30 gramów | pudełka tekturowe po 25, 50, 100, 250gr. 1 kg.
W oryginalnem opakowaniu „Bayer". Do nabycia w aptekach i składach aptecznych

Dr. Med. E. Reicher
ספעציעל ארצט
פאר הויט האר און ווענערישע קראנקהייטען
דיאטערמיע-בעהאנדלונג און עלעקטרא-טעראפיע
פאלודניאווא 28 נעהמט אן פון 8—10 פריה 12—2;
7—8.30 אוו. זונטאג פון 9—2
פאר אונבעמיטעלטע לעטשניצע פרייזען

Dr. med. Adam Bender
נארוטאוויטשא 30 טעל. 41-75
ספעצ. פאר אינערליכע
און הארץ-קראנקהייטען

Dr. med. H. Różaner
ספעציאליסט פון הויט- און ווענערישע קראנקהייטען
און קינדערלאזיגקייט
נארוטאוויטשא 9, טעל. 128-08
נעהמט אן פון 8—10; 5—8 אווענד
א ספעציעלער ווארטע-זאל פאר פרויען.

3000 דאלאר
ווערען אויף ערשטען נומער פון א זיכערער היפאטעק אין בעסטען צענטרום פון שטאט פיעטרקאווער גאס פון זאפארט געזוכט. אפערטען אפצוגעבען אין אדמ. "לאדזער טאגעבלאט" פאר „Alfa".

TKALNIA
towarów kolorowych poszukuje
ZDOLNEGO DESYNATORA
dla materjałów ubraniowych, koszulowych i fartuchowych, który samodzielnie umie układać gustowne kolekcje. Zgłoszenia z podaniem dotychczasowego zajęcia i wysokości wynagrodzenia przyjmuje administracja niniejszego pisma pod „Samodzielny desynator G. M.".

Dr. med. H. Lajchter
צאהן-כירורג
קיפער, דושאנסלעס גומען, ציינג-קראנקהייטען א.ד.ג.
האט זיך איבערגעצויגען
אויף זשעלאנא 9, טעל. 149-66 1 שטאק פראנט

Dr. B. DONCHIN
ספעציאל-ארצט פאר אויגען-קראנקהייטען
צוריקגעקעהרט
Moniuszki 1, tel. 209-97.
נעהמט אן פון 10—1 און פון 4—7 אווענד

היינט ראַטיפיצירט דער אַמעריקאַנער קאָנגרעס דעם לאָנדאָנער אָפּמאַך וועגען ענטוואָפנונג אויף די ימים

היינט ראַטיפיצירט דער אַמעריקאַנער קאָנגרעס דעם פלאָט-אָפּמאַך

ניו-יאָרק, 30 (טו) ווי מען מעלדעט, האָט פּרעזידענט הובער בעטן דעם פלאָט-אָפּמאַך פאָרצולייגן מאָרגן דעם קאָנגרעס צו ראַטיפיצירן.

מען באַוואָפנט זיך..

רוים, 30 (טו) דער איטאַליענישער מיניסטעריען-ראַט האָט היינט אָנגענומען פאָלגענדען פלאָט-פּראָגראַם: אין משך פון יאָהר 1930 זאָל אָנגעהויבען ווערען דער בוי פון אַ קרייצער פון 10.000 טאָן מיט נאָמען פּאָלאַ, 2 קרייצער צו 5,100 טאָן, 4 טאָרפּעדאָ'ס, 22 אונטערוואַסער-שיפלעך, 4 צו 1390 טאָן, 6 צו 8.100 טאָן און 12 צו 610 טאָן.

קאַנצלער שאָבער ביי פּרעזידענט דומערג

פּאַריז, 30 (טו) היינט איז דער עסטרייכישער קאַנצלער שאָבער אויפגענומען געוואָרען דורכ'ן פּרעזידענט דומערג. ביידע מלוכה-מענער האָבען דאָרט פאַרבראַכט אַן אַ שטונדע 20 מינוט. דאַן איז קאַנצלער שאָבער אַוועק אין מיניסטעריען-ראַט, וואו ער האָט געהאַט אַ לענגערן געשפּרעך מיט'ן פּרעמיער טאַרדיע.

פראַנצויזישע רעגירונג אינטערעסירט זיך מיט דער קאָנצעסיע פון ים המלח

לאָנדאָן, 30 (יטא) אויף דער היינטיגער זיצונג פון ענגלישען פּאַרלאַמענט האָט דער אויסערן-מיניסטער הענדערסאָן אָפּגעגעבען אַן ערקלערונג, אַז ער האָט בעקומען וויכטיגע ידיעות פון דער פראַנצויזישער רעגירונג וועגען די קאָנצעסיעס פון ים-המלח. מיניסטער הענדערסאָן וועט וועגען דעם אין גיכען אָפּגעבען אַ גענויע ערקלערונג אין פּאַרלאַמענט.

שלאַקס רעגענס אין פראַנקרייך

פּאַריז, 30 (טו) אין פיל געגענדען אין פראַנקרייך זענען געפאַלען גע-גאַנגען שלאַקס-רעגענס בעגלייט פון דונערן און בליצען. אַ בעזונדערס שווערער וועטער האָט געהערשט איבער'ן לאַ-מאַנש. נעבען לימאָזש איז פון אַ דונער אַ צוג געבליבען שטעהן. אויפ'ן וועג פון ליאָן קיין פּאַריז זענען 2 מענשען דער-הרג'עט געוואָרען פון אַ בליץ. דער דריטער קרבן איז געווען אַ 80-יעהריגער פרוי, וואָס האָט זיך בעהאַלטען אונטער אַ בוים.

מבטל געמאַכט די רבנות-וואַהלען אין סאָסנאָוויץ

סאָסנאָוויץ (טעלפ.) דאָ איז דער-האַלטען געוואָרען פון וואַרשא די ידיעה, אַז דער העכסטער אַדמיניסטראַטיווער טריבונאַל האָט היינט אַרויסגעגעבען דעם אורטייל וועגען די רבנות-וואַהלען אין אונזער שטאָט. אַדורכגעפאַלען איז די קאַנדידאַטור פון הרב ברודט און עס איז גע-וועהלט געוואָרען הרב ענגלאַרד. די קהלה האָט זיך געווענדעט צום וואַיעוואָדע מיט אַן אָנקלאַגע, אָנווייזענדיג, אַז בעת די וואַהלען זענען פאָרגעקומען פיל מיס-ברויכען און אַז הרב ענגלאַרד איז גע-וועהלט געוואָרען מיט געקויפטע שטימען. דער וואַיעוואָדע האָט פונדעסטוועגען די וואַהלען בעשטעטיגט. די קהלה האָט גע-גען בעשלוס פון וואַיעוואָדע אַריינגע-טראָגען אַ רעקורס אין העכסטען אַדמי-ניסטראַטיווען טריבונאַל. דער פּראָצעס גופא איז פאָרגעקומען נאָך מיט אַ צייט צוריק, אָבער היינט ערשט איז פאַר-עפענטליכט געוואָרען דער אורטייל, לויט וועלכען די וואַהלען פון הרב ענגלאַרד ווערען בטל און אין סאָסנאָוויץ מוזען דורכגעפיהרט ווערען נייע רבנות-וואַהלען.

ג. פּ. או. אָרגאַניזירט פּראָטעסט מיטינגען

צוליב'ן אַנגעלונגענעם אַטענטאַט אויף דער סאָוויעטישער אַמבאַסאַדע אין וואַרשא

בערלין (ספ) אָפיציעלע סאָוויעטי-שע מעלדונגען פון מאָסקווא פערזיכערן אַז דער אומגעלונגענער אַטענטאַט אויף דער סאָוויעטישער געזאַנדשאַפט אין וואַרשא האָט אַרויסגערופען צווישען דער רוסישער בעפעלקערונג אַ גרויסע אויפ-רעגונג.

אין מאָסקווא, לענינגראַד, כאַרקאָוו, מינסק און פיל אַנדערע שטעט, זענען פאָרגעקומען פּראָטעסט-מיטינגען, אָר-גאַניזירט דורך דער ג. פּ. או., אויף וועל-כע עס איז אָנגענומען געוואָרען אַ רע-זאָלוציע, וואָס פאָדערט פון פּוילען אַ גאַראַנטיע פאַר „נאָרמאַלער אַרבייט פון דער סאָוויעטישער געזאַנדשאַפט.

אין דער רעזאָלוציע ווערט ווייטער גע-זאָגט, אַז די סאָוויעטען זענען גרייט צו געבען אַ געהעריגען ענטפער יעדען, וואָס וועט זיך בעמיהען דורכצוברעכען די שלום-פּאָליטיק פון די סאָוויעטען.

אַראַבישע דעלעגאַציע קיין האָלענדיש-אינדיען

ירושלים, 30 (יטא) עס איז אַרויסגעפאָהרען אַן אַראַבישע דעלעגאַ-ציע אין האָלענדישען אינדיען, וואו עס געפינט זיך אַ גרויסע צאָהל מאַהמעדאַ-נער.

דאָס איז שוין די 4. דעלעגאַציע פון די אַראַבער נאָך די דעלעגאַציעס קיין לאָנדאָן, אַמעריקאַ און העדזשאַס. דער אָרגאַן פון העכסטען מוסולמענישען ראַט „פּאַלעסטין" שרייבט, אַז די אַראַבער דאַרפען זיך אַראָפּנעמען אַ ביישפּיל פון דער יודישער סאָלידאַריטעט.

די צייטונג אַפּעלירט אונטערצושטי-צען די אַראַבישע דעלעגאַציע אין לאָנ-דאָן.

געוואַלדיגע פאַרביטערונג צוליב די נישטיגע ענטשעדיגונגען פאַר יודען

ירושלים, 30 (יטא) צווישען דער יודישער בעפעלקערונג הערשט אַ גע-וואַלדיגע פאַרביטערונג צוליב די נישטי-גע ענטשעדיגונגען, וואָס די יודען האָ-בען בעקומען פאַר זייער פאַרניכטעטע גוטס.

דער יודישער נאַציאָנאַל-פאָנד האָט געמאָנט 23.150 פונט פאַר דער פאַר-ניכטעטער קאָלאָניע חולדה און בעקו-מען — 1153 פונט. ד"ר יוסף קלויזנער האָט געמאָהנט פאַר זיין פאַרניכטעטער ביבליאָטעק 1221 פונט און בעקומען — 197 פונט. דער דיכטער עגנון האָט אָנ-געמאָנט 1900 פונט בעקומען 183 פונט.

פאַרבאָטען 1 מאַי דעמאָנסטראַציעס אין חיפה

חיפה, 30 (יטא) די אָרטיגע מאַכט האָט פאַרבאָטען אויפ'ן טאָג פון 1 מאַי איינצואָרדנען מיטינגען און גאַסען-דע-מאָנסטראַציעס. עטליכע קאָמוניסטען זענען אַרעסטירט געוואָרען נאָך דעם, ווי עס איז ביי זיי אַדורכגעפיהרט גע-וואָרען רעוויזיעס.

פאָסט מאַרקען אין יאָהר 1924

האָבען דער מלוכה געבראַכט אַ הכנסה פון 60 מיליאָן זל.

וואַרשא (טעלפ.) דער פאַבריק פון פאָסט-מאַרקען וואַקסט אין פּוילען פון יאָהר צו יאָהר. אין פאַרגאַנגענעם יאָהר זע-נען אין פּוילען פאַרקויפט געוואָרען 500 מיליאָן פאָסט-מאַרקען, פון וועלכע די מלוכה האָט געהאַט אַ הכנסה פון 60 מיליאָן זל.

היישעריקען כוואַליע אין רומעניען

בוקאַרעשט (ספ.) אַ ריזיגע היי-שעריקען-כוואַליע האָט זיך בעוויזען אין דער געגענד פון דאָרף טשולוגיע דאָבר-רגען. די היישעריקען כוואַליע האָט צו-געדעקט אַ שטח פון 200 העקטאַר און האָט שוין בעוויזען צו פאַרניכטען די וויינגערטנער, וואָס געפינען זיך אין דאָרף. דער היישעריק בעדראָהט ערנסט דעם רונאַי טאָל. די מאַכט האָט אַרויס געגעבען אַ פאַראָרדנונג צו פאַרניכטען דעם היישעריק.

בוקאַרעשט (ספ.) אין אייניגע געגענדען פון רומעניען האָט זיך בעווי-זען דער היישעריק. צוליב דער הערשענ-דער קעלט האָט דער היישעריק זיך פאַר-שטעקט אין די וועלדער. די מאַכט האָט אָנגענומען מיטלען, צו שטערען די ווייטערע פאַרשפּרייטונג פון'ם היישעריק.

די היישעריקען פּלאָג אין א"י

ירושלים, 30 (יטא) אַ גרויסע מחנה היישעריקען האָט בעזעצט דעם שטח ערד פון אל קאַקאַרא. די מחנה איז אַזוי גרויס, אַז דער פאַרקעהר מיט סיריען איז כמעט אָפּגעשטעלט געוואָ-רען.

גרויסע אַרעסטען צווישען קאָמוניסטען אין קאָוונא

קאָוונא, 30 (טו) אין דער פאָר-שטאָט פון קאָוונא סלאָבאָדקע האָט די פּאָליציי ענטדעקט אַ געהיימע קאָמוניס-טישע ביבליאָטעק, אין וועלכער מען האָט געפונען 100 קאָמוניסטישע ביכער און הונדערט קאָמוניסטישע צייטשריפ-טען און אויפרופען. אויסער דעם זענען געפונען געוואָרען 3 גרויסע פאָהנען און מעהרערע פּלאַקאַטען צום 1 מאַי. דער בעזיצער פון דער וואָהנונג און נאָך 8 פּערזאָן זענען אַרעסטירט געוואָרען.

אין די לעצטע טעג זענען אין קאָוונא און אין דער פּראָווינץ אַרעסטירט גע-וואָרען העכער 200 פּערזאָן.

ענטדעקט אַ קאָמוניסטישע-פערזאַמלונג אויף דער גרעניץ

ווילנא, (טעל.) ווי מען מעלדעט פון דער גרעניץ, האָט עהערנכטען אין אָוונד די פוילישע גרעניץ-וואַך אָנגעטראָפען נעבען דעמאַניעוואַ אויף אַ קאָמוניסטישע פערזאַמלונג, אויף וועלכער עס זענען געלייענט געוואָרען אינ-סטרוקציעס אין צוזאַמענהאַנג מיט'ן 1 מאַי.

דערזעהענדיג דעם פּאַטראָל, זענען די פערזאַמעלטע זיך פונאַנדערגעלאָפען.

4 קאָמוניסטען זענען געכאַפּט געוואָרען. זיי זענען מיטגלידער פון דער מערב ווייס-רוסישער קאָמוניסטישער פּאַרטיי.

בעזוהש"ית

מודעה רבה לאוריתא

הנני מודיע בשער בת רבים שיצא לאור עולם הס'

„נפלאות הסבא קדישא"

מר"כק אדמו"ר הר"הק המפורסם בכל קצוי תבל רשכבה"ג מרן ר'

ישכר בער זצ"ל מראדאשיץ,

בו יסופר נפלאות, וח"ת, ושיחותיו ומדרגותיו הנוראים מופתו העצומים, אשר קדש בהם שם שמים ברבים, וכל קורות ימי חיין מטרם התגלותו, עד יום הסתלקותו, אשר נפש הקורא יתענג בה עונג רוחני, ויתלהב לבו לעבודתו ית"ש, ע"כ כל מי שלא זכהב עדין משכו וקחו לכם ברכה לתוך בתיכם, וזכות הצ"הק המובאים בתוך הספר יעמד לנו שנזכה להרמת קרן ישראל במהר הולגאולה שלמה ובנין ציון וירושלים בב"א.

הצעיר ראובן חיים אלכסנדר

בהר"הח מו"ה יוסף יהודא ז"ל מראדאשיץ

לאָדז, קאַמיענא 17

הערה: גם התמונה של הר"הק הנ"ל יש להשיג אצלי.

בעמערקונג: [illegible]

R. Czarnicha, Łódź, Kamienna 17 :אַדרעס שלי

הספר וגם התמונה להשיג גם במסחר הספרים „ראָטינבערג"

לאָדז, נאָוואָמיעסקא 31

דער מאָרגענדיגער

פרייטאג-נומער

— פון —

„לאָדזער טאָגעבלאַט"

וועט ערשיינען אין אַ גרעסערן פאָרמאַט און ברענגען אַ גאַנצע רייהע אַרטיקלען און פעליעטאָנען פון די בעסטע שריפטשטעלער

אַנאָנסען ווערען אָנגענומען היינט אַ גאַנצען טאָג.

פּואַנקאַרע סטראַשעט מיט'ן שונא און וואָרענט פאַר ענטוואָפנונגען

פּאַריז (ספ.) דער געוועזענער פּרע-מיער פּואַנקאַרע האָט היינט פאַרעפענט-ליכט אַן אַרטיקעל א. נ. „פון לאָנדאָן ביז גענף", אין וועלכען ער שטרייכט אונטער צווישען אַנדערען, אַז נישט דער לאָקאַרנאָ-אָפּמאַך, נישט דער קעלאָג-פּאַקט, האָבען פראַנקרייך נישט געגעבען קיין גענוגענדע זיכערהייטס-גאַראַנ-טיעס, וואָס זאָלען איהר ערלויבען אויף ענטוואָפנונג.

פראַנקרייך פאַרפאָלגט מיט דער לעב-האַפטסטער פאַראינטערעסירונג די אַר-בייט פון אַרביטראַזש און זיכערהייטס-קאָמיסיע אין גענף, און בקרוב וועט זי מיט נישט ווייניגער אויפמערקזאַמקייט פאַרפאָלגען די אַרבייט פון דער ענט-וואָפנונגס-קאָמיסיע.

מען דאַרף פעסטשטעלען, אַז געוויסע סימפּטאָמען געבען פראַנקרייך אַ סך צו זיין בעאונרוהיגט. אַזוי למשל ווערט פאַר דער דייטשער בודזשעט נישט קוקענדיג אויף ענגלאַנד'ס פאַרזיכערונג, אַז דייטשלאַנד וועט אין די נאָהענטסטע צעהן יאָהר נישט בויען קיין בריקען אויפ'ן רהיין, קרעדיטען דווקא פאַר בויען די ראַזיגע בריקען.

דעמגלייכען קען פאַר פראַנקרייך נישט זיין קיין גוטע צוזאָגען די רוסיש-דייטשע צוזאַמענאַרבייט און פּראָדוצירען קריגס-מאַטעריאַלען און די שטילע שטיצע, וואָס די רעגירונגס-קרייזען גיבען דעם „שטאַהלהעלם". ווייטער ציטירט פּואַנקאַרע אַן אַרטיקעל פון אָרגאַן פון דער לייבאָר-פּאַרטיי דעם „דיילי העראַלד", אין וועלכען עס ווערט געזאָגט, אַז פראַנקרייך האָט אַ מעכטיגן שכן, וואָס איז איהר אייביגער שונא. און פאַל ווען עס זאָל קו-מען צו אַ דייטש-רוסישען אָדער דייטש-איטאַליענישען בונד, קען פראַנקרייך זיך געפינען אין אַן אויסערגעוועהנליך שווערער לאַגע.

פּואַנקאַרע ענדיגט זיין אַרטיקעל מיט אַן אַפּעל צו זיין אויף דער וואַך און ער וואָרענט פאַר די שלעכטע פאָלגען פון אַ פּאָליטיק פון פאַרגעסען.

חדשה בספרות העברית!

יצא לאור זה עתה ספר מדעי-אמנותי יחיד במינו, המעניין, מענג ומושך את לב הקורא בתוכנו ובסגנונו, בשם

„המוסיקה בכתב הקדש, בתלמוד ובקבלה"

מאת י. קיהן

הספר נדפס בהידור על נייר משובח ומכורך יפה. מחירו עם המשלוח 1 דולר. להשיגו אצל המחבר

J. Kühn, WIEN XX, Karl Meisslstr. 1.

לאָוויטשער שטייער נאַטשעלניק האַלט, אַז די סוחרים אין וואויל ווי די וועלט

לאָוויטש (טעלפ.) דאָס, וואָס איז געשעהן אין לאָוויטש, כאַראַקטעריזירט פאָלקאָם די אומזיניגע סיטואַציע אויפ'ן שטייער-געביט. אין לאָוויטש איז גע-וואָרען נאָמינירט אַ נייער לייטער פון שטייער-אַמט, וועלכער האָט דורכגע-פיהרט אַ שטייער-אויסמעסטונג, וועלכע שטייגט איבער די פון די פריהערדיגע יאָהרען מיט 100 פּראָצענט און מער, אַן אַבסורד, וועלכער קען אָבער דער-פיהרען צו טראַגישע פאָלגען.

נעכטען האָבען זיך אין לאָוויטש צונויפ-געקליבען פיל יודישע און קריסט-ליכע סוחרים און געוואָלט געהן מיט אַ שטורמישע דעמאָנסטראַציע אין שטייער-אַמט, פאָדערנדיג, אַז מען זאָל זיי ניט רואינירן. די פיהרער פון די שטאָטישע אָרגאַניזאַציעס האָבען מיט גרויס מיה אָפּגעהאַלטען די סוחרים פון זייערע פאַר-צווייפעלטע פּלענער און עס איז אויסגע-קליבען געוואָרען אַ דעלעגאַציע, כדי צו איינטערהאַנדלען מיט'ן לייטער פון שטייער-אַמט. די בעטראַכטאַציעס האָ-בען צו גאָרנישט געבראַכט.

היינט פאָהרט אַרויס אַ ספּעציעלע דע-לעגאַציע קיין וואַרשא. וועלכע וועט פאַר-שטעלען דעם גאַנצען ענין אין פינאַנץ-מיניסטעריום.

מילך אַנשטאַט קאַווע

זאָלען בעקומען די דייטשע זעלנער אויף אַנבייסען

בערלין 30 (ספ.) דער דייטשער אַגראַריער-פערבאַנד האָט זיך געווענ-דעט מיט אַ מעמאָריאַל צום קריגס-מיניסטער, אין וועלכען ער בעט, כדי צו פער-גרעסערן דעם פערברויך פון מילך זאָלען די דייטשע זעלנער בעקומען אויף פריהשטיק אַנשטאַט קאַווע מילך.

דער דאָזיגער ענין זאָל בקרוב דעצידירט ווערען.

לאָדזער טאַגעבלאַט

ד״ר רעדאַקטאָר נעמט-אָן פֿון 6 ביז 7 אין אָוונד.

נישט בעשטעלטע מאַנוסקריפּטען ווערען נישט צוריקגעשיקט.

אַדרעס: „Lodzer Tageblat", Łódź, Piotrkowska 16 Skrz. poczt. 16

טעלעפֿאָנען: רעדאַקציע 10057. אַדמיניסטראַציע 100.47

א גלייכער שריט

די קאָנפֿערענץ פֿון יודען און פּאָליאַקען, וואָס איז די טעג אָפּגעהאַלטען געוואָרען אין אַמעריקאַ מיט׳ן צוועק צו שאַפֿען א בעסערע פֿערשטענדעניש צווישען די צוויי פֿעלקער אין דער פּוילישער רעפּובליק, איז א שריט אין א געוואונשטער ריכטונג און אַזוי שאַצט עס אויך אָפּ די יודישע פּרעסע אין ניו-יאָרק. אַזוי לייענען מיר אין „טאָג":

יודען און פּאָליאַקען אין אַמעריקאַ פֿערטראָגען זיך בעסער ווי די יודען און פּאָליאַקען אין פּוילען. אפשר איז דאָס דערפֿאַר, ווייל ביידע, אי די יודען אי די פּאָליאַקען, זענען דאָרט מינדערהייטען, און אימיגראַנטישע מינדערהייטען דערצו; און אפשר שטאַמט דאָס דערפֿון, וואָס אין דער אַמעריקאַנער סביבה זענען פֿערהאַן ווייניגער געלעגענהייטען פֿאַר רייבונגען. יעדענפֿאַלס, ווי מאָדנע דאָס זאָל נישט קלינגען, קאָנען מיר זיך בעסער פֿערשטענדיגען מיט די פּאָליאַקען, ווען מיר געפֿינען זיך אויסער די גרעניצען פֿון דער פּוילישער רעפּובליק, ווי ווען מיר האָבען מיט זיי צו טון אין פּוילען גופא.

און דעם דאָזיגען פֿאַקט דאַרף מען אויסנוצען און אַזוי געברויכען, אַז ער זאָל פֿיהרען צו א בעסערער פֿערשטענדיגונג אויך אין די גרעניצען פֿון דער פּוילישער רעפּובליק.

וואָרים עס איז דאָך קלאָר, אַז די פּוילישע עפֿענטליכע מיינונג אין אַמע-ריקאַ האָט א געוויסע ווירקונג אויף די רעגירונגס-אָרגאַנען אויך אין „אַלטער היים" און אויב די דאָזיגע עפֿענטליכע זאָל ווערען אויפֿגעקלערטער און זיך רעכענען מיט יודען אין אַמעריקאַ כאָטש אויף אַזוי ווייט, אַז זי זאָל זיך דאַר-פֿען שעמען פֿאַר זיי, ווען אַנ׳עולה פּאַסירט אין פּוילען — קאָן דערמיט עפּעס אויפֿגעטון ווערען צו פֿערבעסערען די לאַגע פֿון די יודען אין פּוילען.

פֿערשטעהט זיך, אַז מען דאַרף זיך נישט מאַכען קיין צופֿיל אילוזיעס. דערמיט אַליין, וואָס יודען און פּאָליאַקען וועלען זיצען צוזאַמען און זיך געמיט-ליך דורכשמועסען ביי א גלעזעל טיי אין א ניו-יאָרקער האָטעל, וועט נאָך דאָס פּויליש-יודישע פּראָבלעם נישט געלייזט ווערען. אָבער צו דערוועלבער צייט דאַרף מען אויך נישט אונטערשעצען נישט דעם ווערט פֿון „גוטען-ווילען" בכלל און נישט די ווירקונג פֿון דעם גוטען ווילען פֿון די אַמעריקאַנער פּאָליאַקען בפרט׳ וועגען אונזער גוטען ווילען צו פּוילען, קאָן מען פֿערשפּאָרען צו רעדען. ער האָט דאָך קיינמאָל נישט געפֿעהלט

אַ סך און גאָר-גאָר א סך העננט אָבער אויך אָט פֿון דעם אופֿן, ווי אַזוי די ווייטערדיגע קאָנפֿערענצען וועלען געפֿיהרט ווערען. וועלען זיי געפֿיהרט ווע-רען אויפֿ׳ן אופֿן, לאָמיר זאָגען, וואו יעדער צד וויל נפֿעס אַרויסקריגען און געוואונען פֿון דעם אַנדערען, וועט דאָס נישט טויגען און פֿיהרען צו מעהר מחלוקות ווי צו שלום. ווידער פֿערקערט. וועלען די קאָנ-פֿערענצען זיך בעגנוגען מיט לויטער דיפּלאָמאַטישע העפֿליכקייטען, וועלען זיי טאַקע קיינעם נישט שאַדען, אָבער זיי וועלען זיין אָהן נוצען קיינער וועט פֿון זיי נישט געוואונען און נישט פֿערלירען — סיידען אפשר אַביסעל צייט.

די אידעע איז — צו פֿיהרען די דאָזיגע קאָנפֿערענצען אין דעם גייסט פֿון פֿערשטענדיגונג. אדרבא, זאָל מען רעדען אָפֿען און אָוהנייזען איינ.ר דעם אַנדערען, וואו דער שיך קוועטשט. און דערנאָך זאָל מען זעהן זיך צו פֿערשטעהן איינע די אַנדערע און געפֿינען א וועג, ווי אַזוי אַלע זאָלען זיין מעהר, אָדער ווייניגער צופֿרידען.

ווען דאָס וועט געשעהן, וועט דעם „פֿערבאַנד פֿון די פּוילישע יודען אין אַמעריקאַ", וואָס האָט אָנגעהויבען די דאָזיגע קאָנפֿערענצען קומען דערפֿאַר אַן אמת׳ער „יישר כחך".

גרויסער טומעל

אַרום אַנטיסעמיטישער העצע פֿון פֿראַנצויזישער פּרעסע

אין קאַנאַדע

מאָנטרעאַל, (יט"א)

די פֿראַנצויזישע צייטונג אין קוועבעק „לע גאָליו" טרייבט אונאויפֿהערליך א שענדליכע אַנטיסעמיטישע אַגיטאַציע וואָס איז אויך געווענדעט געגען דער ליבעראַלער רעגירונג פֿון דער פּראָווינץ קוועבעק מיט׳ן פּרעמיער ל. א. טאַשעראַו בראש. די קאַנאַדיש-פֿראַנצויזישע פּרע-סע פֿיהרט אויך א פּראָפּאַגאַנדע געגען אַמעריקאַנער פֿינאַנסיסטען, וועלכע האָ-בען לעצטענס געמאַכט גרויסע אינוועס-טיציעס אין קוועבעק. „גאָליו" פּלאַנט אַפֿילו א בויקאָט פֿון אַמעריקאַנישע און אַנדערע אויסלענדישע אונטערנעה-מונגען.

אין צוזאַמענהאַנג מיט דער אַקציע האָט זיך דער פֿאָרשטעהער פֿון דער יודישער טעלעגראַפֿען-אַגענטור געווענ-דעט צום קוועבעקער פּרעמיער טאַשע-ראַו מיט אַנ׳אָנפֿראַגע, צי טראָגט די אַנטיסעמיטישע פּראָפּאַגאַנדע, וואָס ווערט געטריבען דורך איינציגע פֿראַנצוי-זישע צייטונגען, אַנ׳ערנסטען כאַראַק-טער. דער פּרעמיער האָט געענטפֿערט, דאָס אייגענטליך איז די גאַנצע שאַרפֿ-קייט פֿון דער אַקציע געווענדעט מעהר געגען דער רעגירונג, ווי געגען יודען. „עס איז נישטאָ קיין גרונד זיך צו בעאונרוהיגען, אַז די פּראָפּאַגאַנדע זאָל פֿיהרען צו ערנסטע קאָנסעקווענצען. נישט צום ערשטען מאָל פּרובען פּאָליטישע פֿיינד אויסצונוצען דעם אַנטיסעמיטיזם אַלס וועקצייג אין זייער קאַמף. די יו-דען קענען זיין זיכער, דאָס די אַנטיסע-מיטישע צייטונגען וועלען גלייך שנעל פֿערשווינדען, ווי זיי זענען אַרויסגע-שוואומען. אַמבעסטען איז צו איגנאָרי-רען די דאָזיגע אַקציע".

אין צוזאַמענהאַנג מיט דער אַנטי-סעמיטישער אַקציע איז צונויפֿגערופֿען געוואָרען א בעראַטונג פֿון יודישע כלל-טוער אין מאָנטרעאַל, כדי צו בעשלי-סען, צי דאַרף מען אַרויסטרעטען אויפֿ׳ן געריכטליכען וועג געגען די פֿערלוימדו-נגען פֿון דער קאַנאַדיש-פֿראַנצויזישער פּרעסע.

אויפֿ׳ן צושטורעמטען ווולקאַן אין אינדיען

פֿון גאַנדי׳ס פּאַסיווע ווידערשטאַנד, ביז באַריקאַדען און באָמבעס אויף די גאַסען פֿון קאַלקוטאַ און פּעשאַוואַר. — צו דער שווערער לאַגע פֿון דער בריטישער מאַכט אין רעוואָלוציאָניזירטען אינדיען.

אינדיען שטעהט לעצטענס אין פֿייער פֿון דער לאַנג-אָנגעזאָגטער רעוואָלוציע. די צענזור-פֿילטערס, אײַנגעשטעלט דורך ענגלאַנד, זענען זעהר געדיכט און לאָ-זען קוים-קוים אַדורך עפּעס וועגען דעם, וואָס עס געשעהט ווירקליך אין צושטו-רעמטען אינדיען..

גאַנדי׳ס זאַלץ - דעמאָנסטראַציעס אויף צופּוקענויש דעם מלוכה-ישען זאַלץ מאָנאָפּאָל און דאָס אויצטויגע שניידען די פּאַלמעס, וואָס פֿון זייערע זאַפֿטען ווערט אויסגעאַרבייט בראָנפֿען, אויך אויף צו להכעיס די מאַכט-האָבער פֿון אינדיען, — האָבען גיך בעוויזען די שטימונג צווישען די ברייטע אינדישע מאַסען, און וואָס עס האָט פֿאַר זיי גע-קאָנט זיין אַנ׳אימפּולס צו אַקטיווע אַרויסטרעטונגען. גאַנדי׳ס פּרינציפּיע-לער פּראָגראַם, וואָס בעשטעהט אין „צוויליער אונגעהאָרכזאַמקייט", ד. ה. אין איגנאָרירען די פֿערפֿליכטענדע רע-גירונגס-פֿאָרשריפֿטען אָהן קראַפֿט און גוואַלד, — איז שוין אין באַנקראָט. אין קאַלקוטאַ, באָמבאַי, מאַדראַס, פּעשאַ-וואַר און אין אַנדערע צעהנדליגער שטעט גיסט זיך שוין מענשליך בלוט טײַכענווייז. די צורייצטע מאַסען צו-רייסען אויף שטיקלעך פּאָליציאַנטען, בעגיסען מיט נאַפֿט פּאַנצער-אויטאָמאָ-בילען, שטורמען תפיסות, שניידען-אי-בער די טעלעפֿאָנישע פֿערבינדונגען, קעהרען אַראָפּ צוגען פֿון די רעלסען א. א. וו. די אינדישע רעוואָלוציע האָט גנין געשווינד אַראָפּגעוואָרפֿען פֿון זיך דעם מיסטישען שלייער, אין וועלכען גאַנדי האָט זי געוואָלט איינהילען. די פּאַסיווע רעוואָלוציע איז פֿערוואַנדעלט געוואָרען אין א פֿיזישען קאַמף, א פֿייער ביקסען און א בלוטיגען.

דאָס בעדייט אָבער נאָך נישט א פֿיאַסקאָ פֿון גאַנדי׳ס אַקציע. זיין מעכ-טיגער גייסט בעהערשט נאָך ווייטער די הינדוסען, וועלכע זעהען אין איהם דעם הייליגען מאַן און דעם פּאַטראָן פֿון דער רעוואָלוציע. דעם אַלערהעכסטען און זיין גרעסטען פֿיהרער פֿון פֿאָלק. דערין, וואָס די רעוואָלוציע האָט אָפּגעוואָרפֿען די מעטאָדען, וואָס זענען געשטעלט גע-וואָרען דורכ׳ן מנהיג, איז שולדיג נאָר די בריטישע רעגירונג, וועלכע האָט נישט געוואָלט ענטפֿערן אויף דער „צוויליער נעהאָהר" מיט אומגעלומפּערטקייט פֿון אָפֿיציעלען כאַראַקטער. נישט געקוקט אויפֿ׳ן אומשטאַנד וואָס זענען זאַלץ-מאָנאָפּאָל, האָט גאַנדי פֿאָרגעשטעלט אַרויסגעצויי-גען זאַלץ פֿון ים אָבער די פּאָליציאַנ-טען האָבען צוהאַקט זיינע קעסלען, אין וועלכע דאָס זאַלץ איז אויסגעאַרבייט געוואָרען, זיי האָבען אַרעסטירט זיינע זיהן און פֿריינד און האָבען לסוף נאָך קאַליע-געמאַכט דאָס אויסגעאַרבייטע זאַלץ, צו וועלכען עס איז בייזווילליג צו-געשאָטען געוואָרען א מיאוס׳ע צומי-שונג. ביי אַזא האַנדלונג מצד דער רע-גירונג, מוז די אונגעהאָרכזאַמקייט אויפֿ-הערען צו זיין „צוויל" און מוז פֿער-וואַנדעלט ווערען אין א אַקטיווען און צעיושעטען כח.

אַזוי פֿערשטעהען עס די אינדישע מאַסען און וואַרפֿען שטיינער, צינדען אונטער און שיסען צו די פֿאַרשטעהער פֿון די מאַכט-אָרגאַנען. צוליב אַזא אוים-טייטשונג פֿון זיין פּראָגראַם פֿאַר דער אונטערגענומענער פּאַסיווער רעוואָלוציע איז גאַנדי, דער שעפֿער פֿון פּאַסיווע אויפֿשטאַנד געבליבען מאַכטלאָז. ער האָט אָנגעשטעלט טאַמעס, אָבער דער אויסגעזעגנדיגער שטראָם פֿון די צו-שטורעמטע לײַדענשאַפֿטען טראָגט איס שוין היינט, נישט רעכענענדיג זיך מיט זיינע אַנווייזונגען.

אַז אין אינדיען איז די לאַגע זעהר א דראָהענדע און א זעהר ערנסטע בע-ווייזט דער פֿאַקט, אַז מיט עטליכע טעג צוריק האָט די ענגלישע עסקאַדרע, וועל-כע סטאַציאָנירט ביי מאַלטאַ אויפֿ׳ן מיטלענדישען אָקעאַן, בעקומען א בע-פֿעהל תיכף אָפּצושווימען צו די אינדי-שע פּאָרטען. דערצו בלייבען ווייטער דאָרט די פּאַטרולירענדע קריגס-שיפֿען. גלייכצייטיג ווערען שנעל צוגעפֿיהרט קיין אינדיען נייע מיליטערישע כחות פֿון אַנדערע ענגלישע קאָלאָניעס און דאָמיניעס, דערהויפּט פֿון דרום-אַפֿרי-קא. די דאָרטיגע אַרמעע פֿון 75000 מאַן דאַרף א ליאַדע טאָג פֿערגרעסערט ווערען ביז 100,000. אין גאַנץ אינדיען איז שוין מיט א וואָך צוריק פּראָקלאַ-מירט געוואָרען בעלאַגערונגס-צושטאַנד. דער דאָזיגער אומשטאַנד גיט דער רעגי-רונג דאָס רעכט יעדען איינעם צו אַרעס-טירען אָהן שום משפט. מיליטערישע אָפּטיילונגען זענען צושיקט איבער אַלע ווינקלען פֿון לאַנד. בעזונדערס היטען זיי אָפּ די באַהן-פֿערבינדונגען.

דאָס אַליין איז אָבער נאָך נישט גענוג כדי אָפּצוהיטען פֿון די אונרוהען. ביים איצטיגען סטאַדיום פֿון דער רעוואָלו-ציאָנערער בעוועגונג אין אינדיען האָט די ענגלישע מאַכט קאָנצענטרירט איהר גאַנצען אַפּאַראַט אין צושטורעמטען לאַנד און זי האָט טאַקע א בעדייטענדע איבערגעוואָגט איבער די כחות פֿון די אויפֿשטענדיגע. דאָס מיליטער איז דער-ביי נאָך געהאָרכזאַם און שיסט זעהר פּונקטליך אין די אויפֿשטענדיגע. אויך די פּאָליציי האַלט זיך נאָך גענוג האַרט לגבי די רעוואָלוציאָנערע מחנות.

דאָס מיליטער און די פּאָליציי זענען נאָך די איינציגע אַטוטען, וואָס געפֿינען זיך אין די הענד פֿון אינדישען וויצע-קעניג לאָרד אירווין געגען דעם אויפֿ-שטאַנד. ווען גאַנדי׳ס, מיסטיש-רעוואָלו-ציאָנערע פּראָפּאַגאַנדע וועט בעוויזען פּאַמעליך אונטערצושוואַכען די דאָזיגע ביידע פּילאַרען, ווען אין די הערצער פֿון די הינדוסישע זעלנער און פּאָלי-ציאַנטען וועט זיך דערוועקען דאָס גע-פֿיהל פֿאַר ראַסען-סאָלידאַריטעט מיט די צוזינגמעטע מאַסען, — וועט דאָס בילד פֿון די כחות-פֿערהעלטנישען אַזוי זיך ענדערן, אַז ס׳וועט שווער זיין זיך פֿאָרצושטעלען, אויף וואָס די ענגלישע מאַכט האָט אייגענטליך זיך נאָך צושטי-צען אין אינדיען.

דערין, וואָס 90 פּראָצענט פֿון מיליטער, די גאַנצע פּאָליציי און דאָס גאַנ-צע נודרונג און מיטעלע באַהן-פּערסאָ-נאַל בעשטעהט פֿון הינדוסען, ליגט די גאַנצע טויט-געפֿאַהר פֿאַר ענגלאַנד אין אויפֿגעבראַזטען אינדיען. דערויף שטיצט זיך גאַנדי׳ס אַקציע, לאַוט זי ליידט הערטוויל פֿון דורכפֿאַל.

א קאַפּעלע הומאָר

ווערטלעך און שטעכווערטלעך

די מאַמעשי איז נישט שולדיג

הירש (צום קליינעם משה׳לע): זאָג נאָר׳ משה, ווער האָט עס ביי אייך אויסגעהאַקט א שויב?

משה׳לע: די מאַמעשי, אָבער עס איז נישט די מאַמעשי׳ס שולד, נאָר דעם טאַטעשי׳ס, ווייל ער האָט זיך אַראָפּגעבויגען, ווען די מאַמעשי האָט איהם געוואָרפֿען א טעלער.

* * *

פֿערשטענדליך

וואָס איז די מעשה, וואָס מ׳טרעפֿט דיך לעצ-טענס נישט מיט דער שעהנער בלאָנדינקע; מיט וועלכער די פּלעגסט שטענדיג שפּאַצירען?

ווייל זי האָט שוין חתונה געהאַט.

מיט וועמען?

מיט מיר!..

שוידערליכער ווי אין דער אינקוויזיציע

האָט מען פֿערפּייניגט אין די יוגאָסלאַווישע תפיסות די געגנער פֿון דער דיקטאַטור

שרעקליכע גבית-עדות אויפֿ׳ן מאַטשעק-פּראָצעס אין זאַגרעב.

אין שייכות מיט׳ן גרויסען פּאָליטי-שען פּראָצעס, וואָס קומט איצט פֿאָר אין בעלגראַד געגען א גרופּע רעוואָלו-ציאָנערען פֿון קראָאַציען, האָט דער געוועזענער רעדאַקטאָר פֿון דער זאַגרע-בער „כאָרוואַט" פֿערעפֿענטליכט א רייה שוידערליכע פֿאַקטען פֿון יוגאָסלאַווישען דיקטאַטור.

לעצטענס האָט זיך די גאַנצע וועלט-פּרעסע פֿערנומען מיט די גרויזאַמע פּאָליציאַנישע ענוים, וואָס קומען פֿאָר אונטער דער סערבישער דיקטאַטור אין קראָאַטיען. די ערקלערונג פֿון בעשולדיגטען בערנאַרדיטש בעת די געריכטס-פֿערהאַנדלונגען אין פּראָצעס געגען ד"ר מאַטשעק און זיינע חברים, האָט אויפֿ-געטרייסעלט די גאַנצע וועלט. אָבער דאָס, וואָס מיר ווערען געוואָהר פֿון דאָזיגען פּראָצעס גיט אונז נאָר א בלאַ-סען אָפּשיין פֿון דעם אמת׳ן ניהגום, וואָס שטעלט מיט זיך פֿאָר די יוגאָ-סלאַווישע דיקטאַטור. די, וואָס האָבען עס נישט אליין איבערגעלעבט קענען זיך גאָרנישט פֿאָרשטעלען די גרויליגע סצענעס, וואָס שפּילען זיך אָפּ אונטער די מויערן פֿון דער זאַגרעבער תפיסה. אין וועל דערציילען פּרוביר אַלס גע-וועזענער פּאָליטישער אַרעסטאַנט, ער-קלערט דער רעדאַקטאָר פֿון דער דער-מאָנטער צייטונג, צו שילדערן איינציגע איינדרוקען פֿון זאַגרעבער פּאָליציי-תפיסה.

אין 1929 בין איך צוזאַמען מיט עט-ליכע הונדערט קראָאַטען געוואָרען אַרעסטירט אין זאַגרעב די תפיסות זענען געווען דאַמאָלס איבערפֿולט. צווי-שען אַנדערע האָט זיך אויך געפֿינען בערנאַרדיטש, וואָס האָט זיך לעצטענס בעקאַנט געמאַכט מיט זיינע סענסאַ-ציאָנעלע רעוועלאַציעס.

שווער טובערקולאָז-קראַנקע האָבען זיך אַרומגעוואַלגערט אויף די נאַקעטע האַרטע בעטאָן-פֿאָרלאָגעס. דער פּאָלי-צי-דאָקטאָר ד"ר פֿאַרקאַש, וועלכער איז גלייכצייטיג געווען א מיטגליד פֿון אינטערנאַציאָנאַלען קאָנגרעס פֿאַר היי-גיענע — האָט גראָב אָפּגעזאָגט די קראַנקע יעמוועדע מעדיצינישע הילף.

אָבער די אַלע שיקאַנעס געגען די אַרעסטאַנטען זענען א גאָר-נישט און פֿערגלייך מיט אַנדערע פֿאַקטען. זעהר אָפֿט זענען מיר ביינאַכט מיט שרעק אויפֿגעקומען פֿון שלאָף פֿון האַרץ-רייסענדע וועה-געשרייען, וואָס זענען צו אונז דערגאַנגען פֿון די נאָהנטע מאַר-טורען-צעלען, וואו די פּאָליציי-אָרגאַנען האָבען אונ׳ברחמנות׳דיג געשלאָגען די פּאָליטישע אַרעסטירטע. אַזוי, ווי עס האָבען זיך צווישען די אַרעסטירטע אויך געפֿינען פֿרויען, האָבען זיך גע-לאָזט הערען היסטערישע אויסברוכען וואָס האָבען אָנגעוואָרפֿען א פּאַניק.

דער פֿערהער פֿון די אַרעסטאַנטען איז מייסטענס אויסגעקומען ביינאַכט, און ווען מען האָט עמיצען גערופֿען צום פֿערהער ביינאַכט, האָט מען שוין געוואוסט, אַז עס שמעקט מיט שרעק-ליכע מאַטערען. די ענוים זענען פֿאָר-געקומען רעגעלמעסיג אין דער אָנוועזענהייט פֿון פּאָליציי-פּרעזידענט בערע-קאָוויטש און ספּעציעלע צימערן, וואו עס זענען דערשטיקט געוואָרען די קו-לות.

אַזא שטוב האָט זיך געפֿינען אויפֿ׳ן צווייטען אָדער דריטען שטאָק פֿון דער פּאָליציי-געביידע אין זאַגרעב א טייל אַרעסטירטע האָט מען אַראָפּגעפֿיהרט אין קעלער און זיי דאָרט ערמאָרדעט. דער פּאָליציי-קעלער איז בעקאַנט געווען אַ׳ס דער לעצטער עטאַפּ פֿון די אונ-גליקליכע קרבנות. עס זענען פֿערהאַן געווען פֿערשידענע אינקוויזיציע - סיס-טעמען פֿון מאַרטורען טייל האָט מען געקראַצט אָדער אונטערגעברענט די פֿאַרעשוועס; אַנדערע ווידער האָט מען געבראָכען פֿינגער און הענט. בעת די שוידערליכע ענוים האָט מען אויפֿגעשטעלט שפּילענדע גראַמאָפֿאָנען, כדי די יאָמערליכע הילפֿס-געשרייען פֿון די געפּייניגטע זאָל איבערשרייען ווערען דורך לוסטיגע לידער.

עס האָט זיך צווישען אונז געפֿונען א 15-יעהריג יונגעל, כמעט נאָך א קינד, מיט׳ן נאָמען פֿראַנץ טאָוש. אָט דעם „פֿערברעכער" האָט מען גענומען צו א נאַכט-פֿערהער, אָבער צוריק האָט מען איהם שוין צו אונז נישט געבראַכט. מען האָט איהם דערנאָך איינגעזעצט אין א בעזונדערער קאַמער, כדי די אַנ-דערע זאָלען נישט זעהן די „רעזולטאַ-טען" פֿון פֿערהער. דורך אַריינשטעקען נאָדלען אונטער די נעגעל פֿון די פֿינ-גער האָט מען ביים קינד געוואָלט אַרויס-בעקומען א „גבית-עדות", אַז מיטגלי-דער פֿון דער קראָאַטישער פּויערן-פּאַרטיי האָבען צוגעגרייט אַנ׳אַטענטאַט. שפּעטער איז ער בעפֿרייט געוואָרען אַלס אונשולדיגער, אָבער די סמנים פֿון די מאַרטורען זענען שוין פֿערבליבען און דאָס האָט גאָרנישט געשטערט אויפֿצונעמען מיט נאָך א גרעסערער בעסטיאַליטעט פֿערשידענע אינקוויזיציע מיטלען געגען אַנדערע אַרעסטירטע. צו יענער צייט האָט מען אַרעסטירט דריי פּויערן-פֿיהרער העטשימאָוויטש, דיאַקאָוויטש און קאָנדעלע. אַלע דריי זענען אומגעזעצליך געשמיסען און גע-פּייניגט געוואָרען. מען האָט זיי אַריינ-געשטאָכען נאָדלען אין פֿערשידענע טיי-לען פֿון קערפּער. העטשימאָוויטש׳ן און דיאַקאָוויטש׳ן האָט מען שפּעטער אין מאַרבורג דערשאָסען. העטשימאָוויט-שעס אַלטער פֿאָטער, א העכערער מלוכה-בעאַמטער, איז דאַן געקומען אין פּאָליציי און געבעטען מען זאָל איהם אַרויסגעבען דעם טויטען קערפּער פֿון זיין זוהן. מען האָט איהם אָבער גראָב אָפּגעענטפֿערט מען האָט אַנ׳עצה געגע-בען זיך נישט צו אינטערעסירען מיט׳ן גורל פֿון זיין זוהן, ווייל אין נעגענפֿאַל קאָן דאָס זעלבע געשעהן מיט איהם זעלבסט און דער גאַנצער פֿאַמיליע. א געריכטליכע אונטערזוכונג האָט פֿעסט-געשטעלט, אַז העטשימאָוויטש איז אונ-טער מאַרבורג אויף א שוידערליכען אופֿן ערמאָרדעט געוואָרען. עטליכע עדי-ראיה האָבען איבערגעגעבען, אַז כערבישע זשאַנדאַרמען האָבען געשלאָ-גען העטשימאָוויטש׳ן מיט די ווערטער: דו וועסט שוין דיין קראָאַטישע מאַמע מעהר נישט זעהן.

און אָט שטעהט איצט א טייל פֿון דאָזיגע פֿערפּייניגטע מענשען פֿאַר בעלגראַדער געריכט און זייערע ערקלע-רונגען זענען א שרעקליכע בעשולדיגונג געגען דער דיקטאַטור פֿון יוגאָסלאַוויען.

—:0:—

די קרעדיט-הילס-טעטיגקייט אין די פֿעראייניגטע שטאַטען

ניו-יאָרק, (יט"א)

צוליב דער אַרבייטסלאָזיגקייט און ווערען ווירטשאַפֿטליכען קריזיס האָט די „יודישע קרעדיט-געזעלשאַפֿט" בע-דייטענד פֿערשטאַרקט איהר טעטיג-קייט לויט׳ן בעריכט, וואָס איז איצט פֿערעפֿענטליכט געוואָרען, האָט די יו-דישע קרעדיט-געזעלשאַפֿט אין ניו-יאָרק אין משך פֿון פֿערגאַנגענעם יאָהר ערטיילט 9,551 הלוואות אויף א סומע פֿון 1,130,000 דאָלאַר. די הלוואות האָ-בען בעטראָפֿען פֿון 5 ביז 500 דאָלאַר.

אַראָפּ פֿון וואָגען

(דער ברית-שלום׳ניקעס און זייער שלום)

דער „ברית-שלום" האָט פֿערעפֿענט-
לכט זיין פּראָגראַם. איצט וועט שוין
עהר נישט אויסקומען טאַפּען אין דער
נסטערניש, דרינגען מיט׳ן גראָבען
נגער, כדי צו דערגרונטעווען זיך,
אָס אייגענטליך וויל דער „ברית-
לום". די ברית-שלום׳ניקעס רעדען
לאָרע דבורים: זיי זענען געגען א יודי-
שער מלוכה

דאָס שרייבען זיי שוואַרץ אויף ווייס.
ון ווייל זיי זענען געגען דער שאַפֿונג
ין א יודישער מלוכה, זענען זיי אויך
געגען דער קאָנצענטרירונג אין א"י פֿון
יודישער מעהרהייט. דאָס זאָגען זיי
ישט אויסדריקליך, נאָר דאָס דרינגט
רוים פֿון אַלע קאָנקרעטע פֿאָדערונגען
עלכע זיי שטעלען.

איינציגע ביישפּילען:

זיי פֿאָדערן, אַז די, וועלכע פֿערקויפֿען
יודען א טייל פֿון זייער באָדען זאָלען
ערווענדען די ערהאַלטענע סומע אויף
ערשטאַרקען די ווירטשאַפֿט אויף דעם
נבליבענעם שטח. דאָס וואָלט געפֿיהרט
ערצו, אַז די באָדען-פּרייזען, וועלכע
נען שוין היינט אין א"י גרעסער, ווי
ן דער גאַנצער וועלט, וואָלטען אין
ער קורצער צייט געשטיגען אויף א
ישט דערגרייכבאַרער הויך, וואָס וואָלט
אַקטיש געבראַכט צום אָפּשטעלן פֿונ
ך די יודישע קאָלאָניזאַציע.

זיי פֿאָדערן, אַז די צאָהל אַרבייטער, וועלכע ס׳בעשעפֿטיגט די רעגירונג זאָל זיין אומגעפֿעהר פּראָפּאָרציאָנעל צו די צאָהלען פֿון די געמיינשאַפֿטען. פֿאַקטיש וואָלט דאָס געהייסען, אַז אויף די אַר-בייטען, וועלכע ווערען דורך דער רעגי-רונג געפֿיהרט פֿאַר געלדער איינגעקאַ-סירטע אויף מעהר ווי העלפֿט פֿון יודען (די גרעסטע צאָהלער פֿון אומדירעקטע שטייערן) זאָל מען יודען צונעמען אין א פּראָפּאָרץ פֿון 1 ביז 6.

אָבער דאָס איז נאָך ווייניג דעם „ברית שלום". זיי פֿאָדערן, אַז ס׳זאָלען צוגעלאָזען ווערען אַראַבישע אַרבייטער אין יודישע אונטערנעמונגען.

ווייטער צוגעהן איז שוין נישט פֿאַר-האַן וואוהין. דורות-לאַנג, אַז ס׳ווערט געפֿיהרט א קאַמף פֿאַר „יודישער אַר-בייט". יאָהרען-לאַנג, אַז מיר האָבען גע-קעמפֿט פֿאַר אָפּהיטען דעם פּרינציפּ, וועלכער איז פֿאַר אונז די איינציגע גאַראַנטיע, אַז מיר וועלען אין ארץ-ישראל נישט נאָר בעריכערן די אַראַ-בער, נאָר אויך אַריינברענגען יודישע איינוואַנדערער און אויך אויף דעם פּרינציפּ פֿון וועלכען ס׳איז אָפּהענגיג דער גאַנצער גורל פֿון אונזער אַרבייט אין א"י מאַכט דעם „ברית השלום" אַנ׳אַטענטאַט.

דאָס פּראָגראַם פֿערמאַגט נאָך פֿיל פּינקטען, וועלכע זענען געצילט געגען אונזערע אינטערעסען, אָבער אויך די גע-בראַכטע געצעהלטע ביישפּילען זענען גענוג צו בעווייזען אויף וויפֿיל שעדליך ס׳איז די טעטיגקייט פֿון „ברית-שלום"-ניקעס", וואָס פֿערנעמען עפֿענטליכע פּאָ-זיציעס אין ארץ ישראל׳דיגען יודישען לעבען און פּראָקלאַמירען לאָזונגען, וועל-כע זענען אין פֿאָלקאָמען ווידערשפּרוך הן צו אונזער אידעאַלע, הן צו אונזערע אינטערעסען, וועלכע שטאַמען אַרוים פֿון דער יודישער גוים.

אונזער מיין מיט די שורות איז גע-ווען נישט שטראָפֿען אָדער קריטיקירען די העררען פֿון „ברית-השלום". דאָס איז א אומנוצליכע אַרבייט. קיין זידלערייען וועלען נישט העלפֿען. א רוסיש שפּריכ-וואָרט זאָגט, אַז „וואָס ס׳איז אַראָפּגע-פֿאַלען פֿונ׳ם וואָגען איז פֿערפֿאַלען". ס׳איז נאָר וויכטיג פֿעסטצושטעלען, אַז די העררען פֿון „ברית שלום" זענען אַראָפּ געפֿאַלען אויף שטענדיג פֿונ׳ם ציוניסטי-שען וואָגען און איינמאָל געמאַכט דעם אויספֿיהר, דאַרף מען זיך פֿון זיי אָפּ-גרענוצען, אַזוי ווי מיר האָבען זיך אָפּ-געגרענוצט בשעתו פֿון די אַסימילאַטאָ-רען, שפּעטער פֿון די „אגודה" און שלום.

מ. יא.

לאדז	דאנערשטאג,
1 מאי 1930	ג'
זון-אויפגאנג 4.18	אייר תר"ץ
זון-אונטערגאנג 6.51	פ' תזריע

טאג-כראניק

וויכטיג
פאר אינטערעסאנטען פון דער וואיעוואודזטווע

פון ערשטען מאי אן, וועלען אלע אינטערעסאנטען, וואס וועלען בעקומען טעלעפאניש אינפארמאציעס פון וואיעוואדזטווע-אמט, וועגען פערשידענע ענינים, ווי למשל ווען מען וועט זיי אויפנעמען — זיך מוזען פערבינדען מיט'ן טעלעפאן נומער: 102-28. אין קאנקרעטע ענינים דארפען זיך די אינטערעסאנטען פערבינדען מיט די טעלעפאן-נומערן פון דער אפטיילונג אין וואיעוואודזטווע, וועלכע האט צו ערלעדיגען זיין ענין.

נעוו. פרעמיער שווימאלסקי אין לאדז

(ב) עהערגעכטען און נעכטען זענען אין לאדז פארגעקומען בעראטונגען פון די לאדזער „בעבע". אין די בעראטונגען האט זיך אויך בעטייליגט דער געוועזענער פרעמיער שווימאלסקי, וועלכער האט געהאלטען א רעפעראט וועגען ארגאניזאציע.

הייזער
מוזען רעמאנטירט ווערען!

(ב) דער שטאט-סטאראסטע האט פעראָרדענט, אז אלע הויז-בעזיצער זאלען במשך פון היינטיגען זומער דורכפיהרען גרונדליכע רעמאנטען פון זייערע הייזער, ז. ז. טינקעווען פון אויסווייניג און אינווייניג, אויב די הייזער האבען א מיאוס'ען אויסזעהן.

די אנהאלטענדע סכנה
פאר לאדזער האנדווערקער
צוליב די מייסטער-עקזאמענס

אינטערוועניץ פון לאדזער מאגיסטראט ביי דער רעגירונג. גרויסער מעמאריאל פון אינדוסטריע-אמט וועגען לערן-יונגלעך

(ט) אין זין פון ארטיקעל 149 פון דער פעראָרדנונג פון מלוכה-פרעזידענט פון יוני 1927 וועגען אינדוסטריע-געזעץ, — האט דאס רעכט צוצונעמען לערן-יונגלעך נאכ'ן 15. דעצעמבער 1930 נאר דער פול-יעהריגער האנדווערקער, וועלכער וועט האבען רעכט צו טיטולירען זיך האנדווערקער-מייסטער.

אין שייכות דערמיט האט דער אינדוסטריע-אמט ערשטע אינסטאנץ ביים לאדזער מאגיסטראט דערלאנגט צום האנדעלס- און אינדוסטריע-מיניסטער-יום אן אויספיהרליכען מעמאריאל, אין וועלכען עס ווערט אנגעוויזען, אז בריי-טע שיכטען פון האנדווערקערטום, וועלכע האבען במשך פון לאנגע יאהרען געפיהרט זעלבסטשטענדיגע האנדווער-קער-ווארשטאטען, וועלען זיין געצוואונ-גען נאכ'ן 15. דעצעמבער ד. י. צו רעזיגנירען נישט בלויז פון פראקטישען אויסבילדען פון לערן-יונגלעך, נאר זיי וועלען אויך נישט קענען בעשעפטיגען ביי זיך געזעלען, ווארום קיין שום געזעלען וועט נישט וועלען ארבייטען ביי א האנד-ווערקער, ביי וועלכען זיין ארבייט אלס געזעלען וועט נישט צוגערעכענט ווערען צום צייט-משך, וואס איז נויטיג, כדי צו קענען פיהרען זעלבסטשטענדיג א האנדווערקער-ווערקשטעל. אזא זאכלאגע וועט ארייינברענגען אין האנדווערקער-טום א טויט פון פסיידא-געזעלען, וועלכע וועלען זיין בעשעפטיגט פלומרשט אלס געהילפען, וועלכע וועלען זיך קיינמאל נישט קענען שטעלען צו די האנדווער-קער-עקזאמענס, ווייל זיי וועלען נישט זיין בעשעפטיגט ביי האנדווערקער-מייס-טער. אבער דאס אינדוסטריע-געזעץ איז דאך אויסען צו רעגולירען די יורי-דישע פערהעלטנישען אין האנדווערק און צו בעקעמפען דאס מין „פושערניי" אין דער מלאכה.

דער מעמאריאל שטעלט פעסט, אז מען דארף נעמען אין אכט אויך דעם אומשטאנד, וואס פערזאנען, וועלכע האבען פאר'ן 15. דעצעמבער 1927 גע-פיהרט זעלבסטשטענדיג ווארשטאטען אהן צעך-דיפלאמען זענען פערהאן אין לאדז אויף דער אלגעמיינער צאהל 6032 ביז 4000 רעגיסטרירטע ווארשטאטען. דאס צונעמען ביי זיי דאס רעכט צו האלטען לערן-יונגלעך וועט שווער טרעפען נישט בלויז די האנדווער-קער גופא, נאר אויך א גאנצע ארמעע ארימע עלטערן, וואס רעקרוטירען זיך פון די ארבייטער-שיכטען, וועלכע קע-גען די קינדער נישט אויסבילדען צו עפעס אנדערש, ווי פאר האנדווערקער, און קיין פראפעסיאנעלע שולען זענען אין לאדז נישטא. דאס אנווענדען דעם ארטיקעל 149 פון אינדוסטריע-געזעץ וועט זיין אנ'אומגליק פאר דער ארימער קריסטליכער ווי פאר דער יודישער בע-פעלקערונג. דאס צווינגען אלע האנדווער-קער אהן מייסטער-בריף צו בעלעגען עקזאמען אין דער האנדווערקער-קאמער איז נישט מעגליך דורכצופיהרען א. ז. לעבען, ווייל די האנדווערקער-קאמער, וועלכע איז טעטיג פון יולי 1929 האט נאך ביז איצט נישט געקענט שאפען קיין עקזאמינאציאנס-קאמיסיעס און אנ-רופען די עקזאמענס. איפרינגענס איז אונמעגליך פון היינט ביז'ן 15. דעצעמ-בער צו עקזאמינירען העכער 4000 האנדווערקער פון בלויז לאדז, א חוץ פון דער פראווינץ.

דער מעמאריאל ענדיגט זיך מיט א בעטע צום מיניסטעריום, אז האנדווער-קער וועלכע האבען פאר'ן 15 דעצעמ-בער 1927 אנגעהויבען פיהרען האנד-ווערקער-ווארשטאטען זאלען בעפרייט ווערען פון דער פליכט פון מייסטער-עקזאמענס און זאלען פון ארטיקעל 196 פון אינדוסטריע-געזעץ בעקומען דאס רעכט צו געניסען פון טיטול האנד-ווערקער-מייסטער, דער מעמאריאל בעט גלייכצייטיג ארויסצוגעבען די בעטרעפענדע זעלבסטפערוואלטונג די רעכט אין אזעלכע פאלען צו געבען די דאזיגע זעלבסטשטענדיגע האנדווערקער מייס-טער-דיפלאמען, נישט דארפען דערצו אנקומען צו דער האנדווערקער-קאמער.

יודישע טעאטער אין פילהארמאניע זאל — נארוטאוויטש 20 —

אונטער דער לייטונג פון א. בעזמאן

גאסטראלען פון די אמעריקאנער סטארס

אננא און היימאן יאקובאוויטש

20,000 מענשען האבען בעוואונדערט די שיינע אפערעטע אמעריקאנער חתונה כדי צו געבען די מעגליכקייט יעדען צו זעהען אננא יאקובאוויטש אין דעם שלאגער אמעריקאנער חתונה ווערט געשפילט

א וואך פון פאפולערע פרייזען פון 1 ביז 3 זלאט.

לעצטע 4 מאל

שבת 4 נאכמיטאג שבת ד. 3-טן זונטאג ד. 4-טן מאנטאג ד. 5-טן 9 אוו.

היימאן יאקובאוויטש'ס גרויסע אויפיהרונג

שיינע נומערן געזאנג, הערליכע אויסשטאטונג, ספעציעלער באלעט

די אמעריקאנער חתונה

אין 2 אקטען מיט א פראלאג פון היימאן יאקובאוויטש

הויפט-ראל סאסעלע—אננא יאקובאוויטש.

מיטוואך ד. 7-טן 9 אוו. פאפולערע פרייזען פון 1 ביז 2,50 זל.

די מאמע פון דער וועלט

אין 4 אקטען מיט געזאנג און טענץ פון זאלאטארעווסקי.

ראל מרים — אננא יאקובאוויטש דעוו — היימאן יאקובאוויטש

עס איז ספעציעל אנגאזשירט געווארען דער ארטיסט און זינגער פון ווארשא מיכאל קליין, און כאראקטער-קאמיקער שלמה הערשקאוויטש.

ס'נעמט אנטייל לויט א.ב. פרויען: בעזמאן, מאכאראווסקא, נערה, פאדערמאן און ליבראווסקא מענער אריעל. אייזענבערג, באלבירסקי, האמבורגער, הערשקאוויטש נייהויז, פאלאנסקי און ראקאוו

מוזיקאלישע לייטונג—ל. זעלמאן.

בילעטען אויף אלע פארשטעלונגען צו בעקומען אין דער קאסע פון פילהארמאניע.

לאדזער ראדיא
וועט טראנסמיטירען די אקאדעמיע פון 3. מאי

צו דער געלעגענהייט פון 3. מאי וועט אין זאל פון לאדזער שטאט-ראט פאר-קומען א פייערליכע אקאדעמיע, פער-בונדען מיט דער פייערליכקייט פון איי-בערגעבען די לאדזער ליטעראַרישער פרעמיע פאר 1930 דעם פראפ. אלעק-סאנדער ברוקנער.

דער פערלויף פון דער דאזיגער פייער-ליכקייט וועט טראנסמיטירט ווערען דורך דער לאדזער ראדיא-סטאציע.

מיט דער טראנסמיסיע פון 3. מאי וועט אנפיהרען דער בעקאנטער ראדיא-קענער רעד. טאדעאוש סטזשעלעצקי.

פערמשפט 3 יודישע בחורים
פאר קאמוניזם

(§) אין קרייז-געריכט איז נעכטען פארגעקומען א פראצעס געגען 21-יעה-ריגען משה האלצמאן, 17-יעהריגען אברהם מארקעוויטש און דער 20-יעה-ריגען יהודה-משה פונצער, וועלכע עס איז פארגעווארפען געווארען, אז בעת די לעצטע נאז-דעמאנסטראציעס אויף האלער'ס פלאץ האבען זיי פערטיילט קאמוניסטישע בלעטלעך. משה האלצ-מאן איז פערמשפט געווארען אויף אנ-דערטהאלבען יאהר פעסטונג; יהודה פלוצער אויף 1 יאהר פעסטונג, אברהם מארקעוויטש אויף א האלב יאהר.

גרויסער אויספלוג
קיין איטאליען און אפריקע.

די יודישע געזעלשאפט פאר לאנד-קענטשאפט (ווארשע, אגראדאווא 8א) ארגאניזירט אנהויב יוני א גרויסען אויס-פלוג קיין איטאליען און אפריקא, וועל-כער וועט דויערן 24 טעג און וועט ארומנעמען פאלגענדע שטעט און ער-טער: ווינע, טריעסט, ווענעדיג, קארפו, מאלטא, טריפאליס, טוניס, פאלערמא, סיראקוז, סיציליען א. א. די אנטיילנע-מער וועלען בעזוכען אלע מערקווירדיג-קייטען און אלטערטימליכקייטען, ספע-ציעל וועלען ווערען בעריקזיכטיגט יודי-שע מאמענטען.

דער גאנצער אפצאהל בעטרעפט 1400 זל. דער לעצטער טערמין — 15 מאי; נעהויערע אינפארמאציעס נאכ'ן דערהאלטען א פאסט-מארקע 25 גר.

אדרעסירען:

Żydowskie Towarzystwo Krajoznawcze, Warszawa, Ogrodowa 8a.

דראללע'ס פערפום און קאסמעטיק

די פערפום-קאסמעטישע אינדוסטריע און פוילען איז היינט צו טאג א וויכטי-גע און לעבענספעהיגע צווייג אין דער לאנד-אינדוסטריע. די פערפום-אינדוס-טריע אין פוילען ענטוויקעלט זיך בסדר און איז היינט א וויכטיגע פאזיציע פון ערשטקלאסיגען עקאנאמישען בעדייט. אלס איינע פון די גרעסטע, פעראנט-ווארטליכסטע פירמעס פון דעם מין ווערט בלי ספק צוגערעכענט די פערפום אונטערנעמונג „געארג דראללע" אין ווארשא דראללע'ס אויסארבייטונגען זע-נען בעליבט צווישען די ברייטסטע שיכ-טען פון קאסמעטיק-קאנסומענטען און זענען א בעליבטע מארקע. די פרעכטיגע פאקונג פון דראללע'ס אויסארבייטונגען הארמאניזירען מיט דער גלענצענדער קוואליטעט פון דער סחורה, וועלכע קאן בעפרידיגען דעם צום שטארקסטען עמ-פינדליכען פיינשמעקער אויף פערפום און קאסמעטיק. דערביי זענען דראללע'ס פראדוקציעס געגוג צוגענגליך.

ערגענצונגס-קורסען
פאר האנדווערקער

לויט אינדוסטריע-געזעץ האבען די רעכט אויף זעלבסטשטענדיגען פיהרען האנדווערקער-ווארשטאטען און האלטען לערן-יונגלעך נאר מייסטער'ס אדער גע-זעלען, וועלכע קאנען אויפווייזען, אז זיי האבען דורכגעמאכט א פראפעסיאָ-נעלע פראקטיק מינימום פון 3 יאהר. כדי דערצו צו געבען די מעגליכקייט די ברייטע שיכטען פון יודישען האנדווער-קערטום, וועלכע זאלען קאנען געניסען די נויטיגע קענטנישען, אום צו קאנען צוטרעטען צו די מייסטער אדער געזע-לען-עקזאמענס, האט די פערוואלטונג פון דער געזעלשאפט צו פערשפרייטען טעכנישע וויסענשאפט צווישען יודען אין לאדז (פאמארסקא 46) קאנצעס-יאנירט דורכ'ן בילדונגס-מיניסטעריום ערגענצונגס-קורסען פאר האנדווערקער די קוואליפיקאציע - עקזאמענס וועלען פארקומען אין די בעטרעפענדע האנד-ווערקער-קאמערן. כדי צו זיין פארגע-ברייט צו די עקזאמענס וועט נויטיג זיין די קענטניש פון דער פוילישער שפראך אין ווארט און שריפט, געשיכטע פון פוילען, רעכנונג, בוכפיהרונג, פראפעס-סיאנעלע צייכנונג, געאמעטריע, האנד-ווערקער-קאלקולאציע א. אז. וו. דאס אלץ וועט געלערנט ווערען אויף די קור-סען. די לעקציעס וועלען פארקומען אין אווענד. עס וועלען אנגענומען ווע-רען מענער פון 18 יאהר אן און זענען שוין געווען אויף 3 יאהר פראקטיק. אינפארמאציעס גיט די קאנצעלאריע.

פון לאדזער האנדעלס-געריכט

—:0:—

נייע באנקראטען און נאדזארען

(5) דעם 29 אפריל האט דאס האנ-דעלס-געריכט ערקלערט פאר באנקראט דעם פאבריקאנט הערמאן אפאטשינסקי פון ווארגע 12.

אלס קוראטאר איז בעשטימט גע-ווארען אדוו. מיכאל קנעפעל, ריכטער-קאמיסאר לעאפאלד ראזענבאום.

ה' אפאטשינסקי איז געשטעלט גע-ווארען אונטער א פאליציישער אויפ-זיכט.

— אלס באנקראט איז אויך ערקלערט געווארען דער גארדינען-פאבריקאנט לייכטמאן, פון טריקאווער 112. די דער-מאנטע פירמע האט דעם 12 יוני בעקו-מען א „נאדזאר", וועלכער איז דעם 22 אפריל אנולירט געווארען. עס האט זיך שוין געענדיגט דער טערמין.

לייכטמאן איז איינגעזעצט געווארען אין ארעסט, צוליב דעם ווייל ער האט אויסגערוימט די סחורה פון לאגער.

— מיט א פאר טעג צוריק האבען מיר געמאלדען וועגען באנקראט פון דער פירמע „וולאדארסקי, סטאוויעצקי און שותפים".

דאס געריכט האט אבער נישט גע-וואלט ערקלערען אלס באנקראט וולא-דארסקי'ס שותפים. דעם 29 אפריל האט דאס געריכט ערקלערט אלס באנק-ראט בלויז דעם ערשטען שותף וולא-דארסקי און בעשלאסען איהם צושטע-לען אונטער פאליציי-אויפזיכט.

— אויף דער סעסיע פון 26 אפריל האט דאס האנדעלס-געריכט געשטעלט אונטער א „נאדזאר" דעם סוחר יודא פנחס טרויבער, א מאנופאקטור-סוחר פון נאוואמיעסקא 4. דער „נאדזאר" האט ער בעקומען נאר אויף 1 חודש.

— אין זעלבען טאג איז אויך גע-שטעלט געווארען אונטער א נאדזאר דער סוחר אברהם מוניץ, פעטריקאווער 33 דער נאדזאר איז געגעבען געווארען אויף 1 חודש.

אלס געריכטס-אויפזעהער איז בע-שטימט געווארען ק. שטאכלעווסקי און אלס ריכטער-קאמיסאר — יאקוב הערץ.

פערקויפטע נשמות
שפאנענדער ראמאן

(38 פארטזעצונג)

— וואס שנעלער. אויב דו קענסט און עס איז דיר בע-קוועם, קאנען מיר אהינגעהן אין א האלבער שעה ארום, ווען אלע אונזערע מענשען וועלען שוין שלאפען, פערשטעהט זיך, אויב דו ביזט נישט מיד און דו האסט געגוג כחות דערצו.

— איך בין קיינמאל נישט מיד — האט ברייטשייד איבערגעריסען — מיר קאנען געהן, ווי באלד אלע וועלען זיך לעגען שלאפען איך בין גרייט.

ברייטשייד האט נישט געקאנט בעמערקען, ווי „פלע-דערמויז'ס" אויגען האבען א פונקעל געטאן פון פרייד.

קאפיטעל 18.
די בעשערטע חרפה.

די מארקיזין פומפאדור האט פערלאזט דעם הארעם. צוערשט איז זי נעוועזען ווי בערוישט. אליין האט זי געזוכט האננא'ן, האפענדיג, אז זי וועט זי ערגיץ-וואו געפינען בע-האלטען, ווייל פון הארעם איז דאך אונמעגליך צו ענטקומען.

ענדליך איז מען געפאלען אויף האננא'ס שפורען. ביים ברעג פון דער קליינער אזיערע, וואס האט זיך געפינען אין פארק, איז געלעגען א זיידען טיכעל, וואס האננא האט עס געטראגען. אויפ'ן טיכעל איז געווען אויסגעהאפטען: ה. ל.

דאגנא האט דאס טיכעל פערלוירען, בעת זי איז אנטלאפען מיט איהר בעגלייטערין גינגען דורך די געדיכטע קוסשאקעס, וואס פיהרען צו די קינסטליכע פעלזען.

די מארקיזין האט געמיינט, אז האננא איז פון גרויס פערצווייפלונג ארייינגעשפרונגען אין וואסער און דערטרונקען געווארען. די אזיערע איז געווען זעהר טיף, אזוי, אז ווער עס איז דארט אריינגעפאלען, האט זיך שוין נאך נישט געקאנט ארויס-קריגען.

— זי לעבט שוין נישט — האט די שעהנע מארקיזין טריאומפירט. — דאס איז נאך בעסער, איך דארף שוין איצט נישט מורא האבען פאר מיין רוואליזין, אבער, דער קעניג, וואס וועט ער טענה'ן? מען וועט מוזען עפיס אויסטראכטען א סיבה. איך וועל שוין מיט'ן קעניג אדורכקומען.

די בעגלייטערינס איהרע האבען אנגעהויבען שטארק וויינען אויס מורא, אז דער קעניג זאל זיי נישט שווער בע-שטראפען. דאס איז די מארקיזין נאנץ וועניג אנגעגאנגען.

— הערט שוין אויף צו יאמערן, — האט זי אויסגע-רופען, צוטערנדיג פון בייזקייט — איהר הויבט מיר שוין אן צו דערגעהן די יאהרען. איהר זענט גענוג אדורכגעטרי-בען. איהר וועט זיך שוין פערטיידיגען פאר'ן קעניג, אויב איהר ווילט אויף מיר ארויפווארפען די גאנצע שולד, קאן איך אויך בעשטעהן, וועל איך מיך פערטיידיגען, און איך וועל איך אוועקשיקען אין באסטיליע ארייין. דאס וועט מיך גאר קאסטען איין צוה מיט דער פעדער.

— וואס רעדט איהר? — האבען די פרויען זיך אנ-געהויבען בעטען.

— איהר קענט דאך מיך, אלזא, איהר מוזט זיך צו-פאסען צו מיר! — האט די מארקיזין געזאגט, ארייינזעצענ-דיג זיך אין עקיפאזש, כדי צוריקצופאהרען אין שטאט ארייין.

עטליכע מינוטען שפעטער האט די מארקיזין פערלאזט דעם הארעם.

— דא געפינט זי זיך, און איך נארען-קאפ, האב זיך באלד נישט אנגעשטויסען דערויף.

— וואס פאר א מארגע איינגאנג דא איז — האבען זיך די איבריגע פרויען געוואונדערט

— דאס איז אנ'אנטיק נאך פון די אלטע צייטען, איך ווייס דורך א צופאל פון וואנען די סטאטועס שטאמט. כא, כא, כא, יעצט וועט זי זיך שוין נישט ארויסרייסען, די נאלד-הארינע!

— מיט אלע כחות האט זי זיך אנגעשפארט אן די פליינצעס פון דער פיגור, און וועלכער עס האט זיך בעוויזען אנ'עפענונג.

— איינע מוז בלייבען אויפ'ן הויף און צוהאלטען די טיר, — האט איינע פון די פרויען געזאגט — אין נעגענ-פאל וועט די טיר צופאלען און מיר וועלען אלע זיין, ווי א מויז אין דער פולאפקע.

דאס ארימע מיידעל האט אונגעוויינטליך זיך צוויינט, דער-הערענדיג די פינסטערע פרויען-שטימען.

— ענדליך האבען מיר דיך געכאפט. דו טייבעלע, — האט זיך איינע אנגערופען — יעצט וועט דיך שוין נישט געלונגען צו ענטלויפען.

זי האט זיך געווארפען אויפ'ן מיידעל און א שלעפ גע-טאן פאר די גאלדענע האר און זי ארויסגעשלעפט אין דער הויל ארייין. דא האט זי דאס מיידעל א כאפ געטאן אויף ביי-דע ארעמס, זי א הויב געטאן, ווי א פעדער.

— הולט זי אריין אין א טיכעל — האט זי געזאגט, אז קיינער זאל זי נישט זעהען: קומט נאר אלע אהער, מיר דאר-פען נאך עפיס איבערצורעדען.

דאס מאל האט די פרוי נישט ארייינגעטראגען האננא'ן אין די הארעם-צימערן, נאר צו זיך אין שטיב, וואו דאס פענסטער איז געווען פערזעהען מיט אייזערנע קראטעס.

— זיי פארזיכטיג, — האט איינע פון די פרויען אויפ-מערקזאם געמאכט — דאס מיידעל קאן נאך פון גרויס פער-ביטערונג בעגעהן זעלבסטמארד.

— איך וועל שוין זעהן, אז עס זאל נישט קומען דערצו! צווייי פון די פרויען האבען איהר געבונדען די הענד מיט האנטוכער און זי פערשלאסען אין א קליין צימערל, דאס מיידעל האט שרעקליך געיאמערט.

די פרויען האבען געענטפערט דערויף מיט א געלעכטער, זיי האבען געעפענט די טיר און האננא'ס אויפזעהערין האט א זאג געטאן:

— ליבע פריינדינס! א גליקליכער צופאל האט גע-וואלט, אז גראד איך זאל אויסגעפינען דאס שעהנע בלאנדע מיידעל. ווען די מארקיזין וואלט זיך געוואוסט דערוואוסט, וואלט זיך דאס שפיל ווידער אנגעהויבען אויפסניי. אזוי זענען יעצט אלע אין פארק איבערצייגט, אז דאס מיידעל איז דערטרונקען געווארען. אזוי גלויבט אויך די מארקיזין.

(פארטזעצונג קומט)

טויזענדער אַרבייטער פערזאַמלען זיך פאַר'ן מאַגיסטראַט

און פאָדערן דרינגענדע שטיצע

רוהיגער פערלויף פון דער נעכטיגער פערזאַמלונג פון אַרבייטסלאָזע

כיים־קאַנצעלאַריע שויז בעקומען אַ מעלדונג פון דער פּראָקוראַטור ווענען אַרעסט פון דעפּוטאַט זשאַרסקי

(§) נעכטן פאָרמיטאָג האָבן זיך אויפ'ן פרייהייטס־פּלאַץ נעבען מאַגיסטראַט ווידער פערזאַמעלט גרויסע מחנות אַרבייטסלאָזע, וועלכע וואַרטען אויף דער דרינגענדער שטיצע פאַר אַרבייטסלאָזע. צווישען די אַרבייטסלאָזע האָט געהערשט אַ זעהר אויפגערעגטע שטימונג, און נאָך אַ דאַנק דער טאַקטישער האַלטונג פון פּרעזידענט זשעמיעניעצקי איז נישט געקומען צו קיין אומגליקען, אַזוי ווי עס האָט פּאַסירט עהער־נעכטען אויף דער מאַטעיקאַ גאַס.

פּרעזידענט זשעמיעניעצקי האָט אויפגענומען אַ דעלעגאַציע פון די אַרבייטסלאָזע, מיט אַהער קאָנפערירט און איר ערקלערט, אַז וועגען דרינגענדע הילף פאַר די הונגערענדע אַרבייטסלאָזע האָט ער שוין אונטערנומען אין רעד וואַיעוואָדשאַפט און אַרבייטס־מיניסטעריום. פּרעמיער וועט אָנקומען געלד.

די דעלעגאַציע האָט דערויף געבעטען, אַז די אַרומיגע, וועלכע האָבן שוין נישט גיין בוסען, בעקומען זאָלען פּראָדוקטען. פּרעז זשעמיעניעצקי האָט מכח דעם תיכף זיך פערשטענדיגט מיטן וואָיעוואָדע, וועלכער האָט בעאויפטראַגט און די ביוראָ'ס פון בירגער־קאָמיטעט צו רעגיסטרירען די אָרימסטע. דער פּרעזידענט האָט דערביי אויך נעכטען דעם וואָיעוואָדע, אז ער זאָל פּעראָרדנען, דער פּאָליציי, נישט צו שטערען דעם פערזאַמלען המון אויפ'ן פּלאַץ ביי פּאָמאָרסקאַ 18 זיך צוזאַמענקומען, פרי אויסצוהערען אַ באַ־ריכט פון דער דעלעגאַציע, וועלכע האָט קאָנפערירט מיט'ן מאַגיסטראַט־פּרעזי־דיום. דער וואָיעוואָדע איז אויך די דאָזיגע ביטע נאָכגעקומען.

נאָך דער קאָנפערענץ אין מאַגיס־טראַט איז די מאַסע אַרבייטסלאָזע אַוועק אויף פּאָמאָרסקאַ 18 און דאָרט אויף אַ רוהיגען אופן אויסגעהערט דעם בעריכט פון דער דעלעגאַציע.

* * *

נאָך די בלוטיגע געשעהע־נישען אויף מאַטעיקאַ־גאַס

דער געזונדצושטאַנד פון די פּאָלי־ציאַנטען, וואָס זענען פערוואונדעט גע־וואָרען אויף דער מאַטעיקאַ גאַס איז אַ בעפרידיגענדער. דער עלטסטער פּאָלי־ציאַנט מיילערט און די פּאָליציאַנטען קראַשעווסקי און האַרבולאָווסקי, וועל־כע, זענען שוין באַלד געזונד. די לאַגע פון עלטסטען פּושעדאָווניק קאָזלאָווסקי איז ווייטער ערנסט. ער האָט זיך צו־בראָכען אַ פוס.

* * *

(ב) וועגען אַרעסט פון דעפּ. זשאַר־סקי אין לאָדז, אין צוזאַמענהאַנג מיט די בלוטיגע געשעהנישען אין אונזער שטאָט, איז מיטגעטיילט געוואָרען דער קאַנצעלאַריע פון סיים און דעם סיים־מאַרשאַלעק.

ווער דאַרף זיך מאָרגען צושטע־לען צום פּאָבאָר?

(§) מאָרגען, דעם 2. מאַי דאַרפען זיך צושטעלען צו דער פּאָבאָר־קאָמיסיע נומער 1 (זאַקאָנטנאַ 82) די געבוירענע אין יאָהר 1909 פון די 3. קאָמיסאַריאַט און וועמעס נעמען הויבען זיך אָן מיט —

A C E

פאַר דער קאָמיסיע נומער 2 (אַגראַ־דאָוואַ 34) דאַרפען שטעהן די געבוי־רענע אין 1909, וואָס וואוינען אין 1־טן קאָמיסאַריאַט און זייערע נעמען הויבען זיך אָן מיט —

A B D G

פאַר דער קאָמיסיע נומער 3 (זיוואַ־נעליגקאַ 5) דאַרפען שטעהן די געבוירע־נע אין 1907 (אַדראַמישעניעס) וואָס וואוינען אין 1, 4, און 12. קאָמיסאַרי־אַטען און זייערע נעמען הויבען זיך אָן מיט „א" ביז „ז" איינשליסליך.

די פּאָבאָר־קאָמיסיעס הויבען אָן אַר־בייטען פון 8 פריה. די פּאָבאָראָווע מוּ־זען מיטנעמען זייערע בערעכטיגונגען, אַדראַמישעניע־קאַרטען אָדער בעשייניגונגען פון דער רעגיס־טראַציע.

רעגיסטראַציע פאַר אַרבייטס־לאָזען־שטיצע פאַר אַפּריל

היינט, דאָנערשטאָג, קומט פאַר די רעגיסטראַציע פון אַרבייטסלאָזע אויף מינימער־שטיצע פאַר'ן חודש אַפּריל. יערצו זענען בערעכטיגט די אַלע, וועלכע האָבן געגאָסען פון דער שטיצע אין פאָריגען חודש.

אַרבייטסלאָזע, וואָס אין פאַמיליע־מיטגליד פון זייער היים איז בעשעפ־טיגט, זענען נישט בערעכטיגט צו גע־ניסען פון דער מינימער־שטיצע.

די רעגיסטראַציע וועט פאָרקומען אויף פּאָמאָרסקאַ 18 פון 9 פריה ביז 2 נאָכמיטאָג.

היינט דאָנערשטאָג דאַרפען זיך רעגיס־טרירען די, וואָס זייערע נעמען הויבען זיך אָן מיט —

M N O

P R S — פרייטאָג

T U W Z Ż — מאָנטאָג

צו דער רעגיסטראַציע מוזען מיט־גענומען ווערען די פּעסער און די אַר־בייטסלאָזען־לעגיטימאַציעס.

דרינגענדע שטיצע פאַר אַרבייטס־לאָזע ווערט פערברייטערט

לעצטען דינסטאָג האָט פּרעז. זשעמי־ניעצקי אינטערוועגירט ביים אַרבייטס־מיניסטער וועגען פערברייטערען די צאָל פון דרינגענדע שטיצע פאַר אַר־בייטסלאָזע אויפ'ן חודש אַפּריל. דער רעזולטאַט פון דער דאָזיגער אינטערוועניע איז אַ געגסטיגע. היינטיגען פריה־טאָג וועט דאָס מיניסטעריום טעלעפאָ־ניש מיטטיילען דעם לאָדזשער מאַגיסטראַט די נעגויע רעזולטאַטן וועגען דעם. קומענ־דיגען מאָנטאָג וועט שוין אונטערנעמען ווערען די רעגיסטראַציע פון די אַרבייטסלאָזע, וואָס האָבן אין מערץ פערלוירען די רעכט אויף שטיצע.

דעם פּרעזידענט זשעמיעניעצקי האָט מען אין וואַרשאַ גלייכצייטיג מיטגע־טיילט, אַז די בודזשעט פאַר 1930 וועט אַביסעל פערקלענערט ווערען, נאָך אין פערשטענדיגונג מיט'ן מאַגיסטראַט.

זעלבסטמאָרד, אָדער אַ געהיימניש־פולער מאָרד?

(§) נעכטען האָבען מיר בקיצור שוין מיטגעטיילט וועגען שרעקליכען פאַל, וואָס האָט פּאַסירט אויף אַגרושעוויאַ 7. דינסטאָג 10 אָוועגד האָט זיך פון 3 שטאָק אַראָפּגעוואָרפען אַ יונג מיידעל, וועלכע איז געשטאָרבען אויפ'ן אָרט. די אויספאָרשונג האָט זיך אָנגעשטויסען אויף שוועריגקייטען, ווייל די זעלבסטמערדערין האָט נישט געהאַט ביי זיך קיין שום דאָקומענטען. זי האָט אויסגעזעהן אַלט צו זיין 19—20 יאָהר. זי איז געווען אָנגעטאָן אין אַ גרויסען פּאַלטאָ, קאַווע־קאָלירטען פּילץ־הוט, אַ גרויסען סוועטער מיט גחאַנאַט־געלען פּאַסען, נייע ברוינע לאַטשען. צי מען האָט דאָ צוטון מיט אַ זעלבסטמאָרד איז שווער פעסטצושטעלען, ווייל אַ יונגט פון 3. שטאָק אויף אַגרושעוויאַ 7, פון וואַנען די דער'הרג'עטע יונגע פרוי איז אַראָפּגעפאַלען, האָט אַ פּאָר מינוט פאַר'ן טראַגישען פאַל געהערט אין טו־קעלען קאָרידאָר, ווי מען רעדט עפּעס צווישען זיך. דערנאָך האָט זי געהערט, ווי עמיצער איז שטילערהייט אַראָפּגע־גאַנגען פון די שטיגען, דאָס געשפּרעך האָט אויפגעהערט און תיכף דערויף איז פאָרגעקומען דער גרוילענדער געשעהע־ניש. די אויספאָרשונג נעמט דערינבער אָן, אַז עס איז מעגליך, דאָס די יונגע פרוי איז דורך עמיצען אַראָפּגעוואָרפען געוואָרען פון דער הויך. צי די דערהרג־עטע איז אַ לאָדזערין, איז נאָך נישט קלאָר.

פון דער רייזע צוריקגעקעהרט

Dr. Ludwik FALK

הויט און געשלעכטס־קראַנקהייטען

נאַווראַט 7 :—: טעלעפאָן 128־07.

נעמט אָן פון 10—12 און פון 5—7 אָוו.

ראַדיאָ פּראָגראַם

דאָנערשטאָג, 1. מאַי

לאָדז, (2338)

11.30—11.45 פּרעסע־איבערזיכט (פּ.אַ.ט.); 11.58— 12.10 שעה ־צייכען; 12.30—13.30 גראַמאָפאָן־פּליטען מוזיק; 15.15 פאָרלעזונג א. נ. „וויספּיאַנסקי" וועט האַלטען פּראָף' ד"ר זאָפיאַ שמידט (טראַנסמיסיע פון וואַרשאַ); 15.35 פאָרלעזונג פאַר מאַטורזשיסטען א.ט. „די גרינדע פון דער וועלט־מלחמה" פון פּראָפ. י. איוואַשקיעוויטש (טראַנסמ. פון וואַרשאַ); 16.15— 17.15 גראַמאָפאָן־פּליטען־מוזיק (פון וואַרשאַ); 17.15— 17.40 „צחישען ביכער" — איבערזיכט פון די נייעסטע אויסגאַבען פון פּראָפ. ה. מאַשטשיצקי (טראַנסמ. פון וואַרשאַ); 17.45 נאָכמיטאָג־קאָנצערט (פון וואַרשאַ); 18.45 פערשידענעס; 19.10 הירטשאָפּטליכער קאָמוניקאַט; 20— פּראָגראַם אויפ'ן נעכסטען טאָג, לויפענדע נייעס; 20.15 פעליעטאָן „דער מענש אין שאָטען" פון קאָנצערט (טראַנסמיסיע פון וואַרשאַ); 21.30—22.15 שלעזיש־רעגיאָנאַליש הערשפּיל (טראַנסמיסיע פון קאַטאָוויץ); 22.15 וועטער, פּאָליציי און ספּאָרט־בעריכטען; 22.25 „לעצטע כוואַליע" פון רעוו. יאַן פּיאָטראָווסקי, 22.35 פּ. אַ. ט.־בעריכט; 23—24— טאַנץ־מוזיק

אויסלענדישער ראַדיאָ־פּראָגראַם

בודאַפּעסט (550)

„די לוסטיגע אלמנה" (אָפּערעטע פון לעהאַר)

האַמבורג (372)

—20 IX סימפאָניע פון בעטהאָווען.

פראַנקפורט (390)

—20 סימפאָנישער קאָנצערט.

בערלין (418)

—20 „פידעליאָ" (אָפּערע פון בעטהאָווען).

וויען (517)

20.20 „פיגאַראָס חתונה" (אָפּערע פון מאָצאַרט)

מינכען (533)

20.30 סימפאָנישער קאָנצערט

לייפּציג (259)

20.30 סימפאָנישער קאָנצערט

בריסעל (509)

21.25 „די טאָכטער פון פּולק" (קאָמישע אָפּערע פון דאָניצעטי).

לעזט און אַבאָנירט דאָס „לאָדזער טאָגעבלאַט"

דער 1. מאַי אין לאָדז

(—) צוליב'ן 1. מאַי האָט דער שטאָט־סטאַראָסטע רוכטאַלעוויטש פער־ווערט היינט אַ גאַנצען טאָג צו פער־קויפען אַלקאָהאָל־משקאות. די שולדיגע וועלען בעשטראָפט ווערען מיט 1000 זל. אָדער 3 חדשים תפיסה.

— צוליב'ן 1. מאַי זענען נעכטען דעקאָרירט געוואָרען מיט פרוש גרינס די מאַגיסטראַט־געביידעס אויפ'ן פרייהייטס־פּלאַץ.

וואו די „פּראַמעס" דעמאָנ־סטרירען היינט

(וו) די לאָדזער „פּראַקעס" וועלען היינט פייערן דעם 1. מאַי אויפ'ן דאָמ־בראָווסקי־פּלאַץ וואו עס וועט אָפּגע־האַלטען ווערען אַ מיטינג אונטער'ן פרייען הימעל. צווישען אַנדערן וועט רעדען יאַוואָראָווסקי. נאָכ'ן מיטינג וועט זיך פאָרמירען אַ צוג, וואָס וועט גייען דורך ציגעל־גאַס, פרייהייטס־פּלאַץ צום קאָנסטאַנטינער וואַלד, כדי דאָרט צו לע־גען קרענץ אויף די ברידער־קברים פון די געפאַלענע קעמפער.

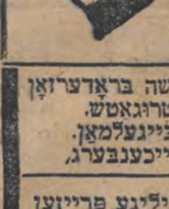

לאָדזער קאַמעראַל־טעאַטער

„אַרדט"

אַלעע 1־טער מאַי 2

פריהער ענגלישער זאַל

קינסטלערישער לייטער: משה בראָדערזאָן

דירעקציע: יוסף סטרוגאַטש.

קאָמפּאָזיטאָר: דוד בייגעלמאַן.

קאָנפעראַנס: נתן רייכענבערג.

היינט 9 אָוו. צו ביליגע פּרייזען פון 80 גר. ביז 2 זלאָט.

נור 1 פאָרשטעלונג

ס'ווערט געשפּילט

טשאַקעדיג און קנאַקעדיג

אין צוויי טיילען

16 גאַנץ נייע שלאַגער־נומערן 16

בילעטען צו בעקומען אין דער קאַסע פון טעאַטער יעדן טאָג פון 11—1 און פון 5 נ"מ

וואָס ווערט היינט געשפּילט

אין טעאַטער

אין קינאָ

שטאָטיש טעאַטער: 1. מאַי אַקאַדעמיע

קאַמעראַל טעאַטער: „די פרוי פון דער צוגאַנגער וועלט"

פּאָפּולאַרני: „מענער אויף אורלויב"

קאַסינאָ: קלאַנג־פילם: „די געשיכטע פון אַ פרמיליע"

גראַנד־קינאָ. „דער ליבעס־זינגער פון פּאַריז"

ספּלענדיד: „די מעלאָדיע פון הערצער"

לונאַ: „אויפ'ן פראָנט קיין נייעס"

קאַפּיטאָל: קלאַנג־פילם „נח'ס תבה"

זאַכענטאַ: „קעניגסמאַרק"

פּושעדוויאָסניע: „די זינדיגע ליבע"

שוויט: דער גורל

אָשוויאַטאָווי; „פירשט—סטודענט"

אַ נייע באַנק אין לאָדז

דעם 29. אַפּריל זענען פאָרגעקומען אין איינעגעם לאָקאַל פּעטריקאָווער 38 די וואַהלען צו דער „לאָדזער קאָאָפּעראַ־טיווער האַנדעלס־באַנק; דער רעזול־טאַט איז פאָלגענדער: אין דער פער־וואַלטונג: ר. זילבערשטיין, מ. פּיעפּזש ם גאָווינסקי; פערטרעטער: א. קאָטלי־צקי, ש. שליוואָוויטש, מ. גרינבערג. אין אויפזיכטס־ראַט: מ. מיקאָטשינער, א. רידער, י. ראַבושינסקי, א. טאַרקאָווי־סקי, י. וואַלפיש, פ. קאָן. פערטרעטער: ל. הורוויטש, ה. לאַנגער, מ קאָך.

צווייטער מערדער פון זגערזש נעכטען שוין געכאַפּט

(§) נעכטען האָבען מיר מיטגעטיילט וועגען אַ מאָרד, וואָס 2 שכנים, האָבען אויסגעפיהרט מיט אַ האַק איבער אַן איינוואוינער פון זגערזש. נעכטען איז געלונגען דעם צווייטען מערדער צו כאַ־פּען. ער איז איינגעזעצט געוואָרען אין דער תפיסה אויף קאָפּערניקאַ.

פּוילישער שאַך מייסטער פּשעפּיורקאַ אויף אַ שאַך סימולטאַן אין לאָדז

זונטאָג 6 אָוועגד וועט פאָרקומען אין לאָקאַל פון לאָדזער שאַך־קלוב מאָניוש־קי 1 אַ סעאַנס־סימולטאַן פון פּויל־שען מייסטער ד. פּשעפּיורקאַ נעגען 20—25 שפּילער. צום דאָזיגען שאַך־סעאַנס האָט אויך צוגעזאָגט צו קומען דער פּרעזעס פון פּוילישען שאַך־פער־באַנד דיר. ראָגאָזשינסקי.

טעלעגראַמען

ענטדעקט אַ באַנדע גרעניץ־שמוג־לער איז טשעוו

דאַנציג, 30 (יטא) די גרעניץ־וואַך האָט ענטדעקט אַ פערצווייגטע אָרגאַ־ניזאַציע, וואָס האָט זיך פערנומען אַרי־בערצושמוגלען מענשען איבער דער גרעניץ. די אָרגאַניזאַציע איז ענטדעקט גע־וואָרען אין טשעוו. דער ראש פון דער אָרגאַניזאַציע פייבוש בראַנד איז געוואָ־רען אַרעסטירט.

יודישער גענ. מאָנאַש בראש פון די וועטעראַנען אין אויסטראַליען

מעלבורן, (יט"א)

דער אויבערשטער קאָמאַנדיר פון די אויסטראַלישע עמילוטערישע קרעפטען בעת דער מלחמה, גענעראַל סער דזשאָן מאָנאַש, אַ יוד, האָט אין צוזאַמענהאַנג מיט'ן מלחמה־אָנדענקונגס־טאָג מאַר־שירט איבער די גאַסען פון מעלבורן בראש פון 25,000 מלחמה־וועטעראַ־נען.

אויך אין סידני האָט דער יודישער גענעראַל סער משארלס ראָזענטאַל אָנ־געפיהרט מיט'ן מאַרש פון 20,000 וועטעראַנען.

אַ פאָרשלאָג, וועגען שחיטה־פערבאָט אין טירינגער לאַנדטאַג

בערלין, (יט"א)

די נאַציאָנאַל־סאָציאַליסטישע פראַקציע אין טירינגער לאַנדטאַג האָט אַריינגעטראָגען אַ פאָרשלאָג וועגען צוואַנגס־בעטויבונג פון די בהמות פאַר דער שלאַכטונג. אַן ענליכער פאָרשלאָג איז אַריינגעטראָגען געוואָרען מיט אַ פאַר יאָהר צוריק, ער איז אָבער דע־מאָלס אָפּגעוואָרפען געוואָרען.

איבער 3000 אַראַבישע לאַנד־אַרבייטער אין די יודישע קאָלאָניעס אין א"י

ירושלים, (יט"א)

„דבר" טיילט מיט, אַז אין די יודי־שע קאָלאָניעס אין א"י זענען בעשעפ־טיגט איבער 3000 אַראַבישע לאַנד־אַרבייטער. פון דער דאָזיגער צאָהל זע־נען 1801 בעשעפטיגט אין דער קאָלאָ־ניע פּתח־תקוה, 465 אין חדרה און 148 אין נס־ציונה.

דער ראַסען־פּונקט ווערט שוין אָנגעווענדעט אויף דעם ווינער אוניווערזיטעט

וויען, (יט„א)

אין הסכם מיט'ן לעצטען איינפיהרען „סטודענטען ־ רעכט" ווערט געפאָדערט ביי די איינשרייבונגען אויף דעם זומער־סעמעסטער פון ווינער אוניווערזיטעט אָנצוגעבען די „פאָלקס־אָנגעהעריגקייט". דערביי ווערט פון די דייטשע צוהערער איינגענומען דער אָפּצאָהל פאַר דער אָפיציעל אָנערקענטער אָרגאַניזאַציע „דייטשע סטודענטעשאַפט". די נאַציאָ־נאַליטעט ווערט פערשריבען אין סטו־דענטען־אינדעקס און וועט אָהן צווייפעל אַרויסרופען פיל שוועריגקייטען ביים אָפּגעבען די עקזאַמענס דורך די יודישע סטודענטען.

קאָנפערענץ פון „החלוץ" אין דייטשלאַנד

בערלין, (יט"א)

דאָ איז אָפּגעהאַלטען געוואָרען די יעהרליכע לאַנד־קאָנפערענץ פון דיי־טשען החלוץ" מיט'ן אָנטייל פון פיל דעלעגאַטען פון גאַנצען לאַנד. די קאָנ־פערענץ האָט געעפענט אין נאָמען פון „מרכז" אַשעראָוויטש. עס זענען גע־האַלטען געוואָרען אַ ריה בעגריסונגס־רעדעס, צוו אַנד. פון ד"ר אַלפרעד קלעע אין נאָמען פון דער בערלינער יודישער קהלה.

פון בעריכט איז צו זעהן, דאָס די 5־טע עליה האָט שוין אַריינגעבראַכט קיין ארץ ישראל ביז 200 חלוצים פון דייטשלאַנד. די קאָנפערענץ האָט בע־האַנדעלט אַ ריה פראַגען, ווי העבראַאי־זירונג, הכשרה און האָט אויך דיסקו־טירט די פראַגען וועגען אַריינציהען אין דער בעוועגונג די מערב־יודישע יוגענד און די אָרטאָדאָקסישע חלוצים.

אַ יודיש פאָלקס־הויז אין דאַנציג

דאַנציג, (יט"א)

די טעג איז דאָ געעפענט געוואָרען דאָס יודישע פאָלקס־הויז, וואָס איז דאָס איינענטום פון דער הינער קהלה־פערוואַלטונג. אין פאָלקס־הויז געפינט זיך דער לאָקאַל פון דעם „בני ברית"־אָרדען, דאָס ביוראָ פון דעם צענטראַ־לען יודישען וואוילטעטיגקייטס־אַמט, די לעזע־זאַל פון דער קהלה, די ביבליאָטעק פון פעראיין פאַר יודישע געשיכטע און ליטעראַטור און אַ זיצונגס־זאַל פאַר פערשידענע פעראיינען און אינסטיטו־ציעס.

דר. איזעק היינעמאַן — עהרען־פּראָפעסאָר פון ברעסלויער אוניווערזיטעט

ברעסלוי, (יט"א)

דער דאָצענט פון יודיש־טעאָלאָגישען סעמינאַריום ד"ר איזאַק היינעמאַן איז בעשטימט געוואָרען אַלס עהרען־פּראָפעסאָר אויף דעם פילאָזאָפישען פאַקול־טעט פון ברעסלויער אוניווערזיטעט. פּראָ־פעסאָר ד"ר היינעמאַן האָט פערעפענט־ליכט אַ ריה ווערטפולע ווערק וועגען העלעניזם און יודישע אַלטערטימליכע און מיטעל־אַלטערישער פילאָזאָפיע.

דאָס נייע פּרעזידיום פון „היאס"

ניו־יאָרק, (יט"א)

דאָ איז פאָרגעקומען אַ זיצונג פון דירעקטאָרען ראַט פון „היאס", אויף וועלכער ה' אברהם הערמאַן איז איינ־שטימיג געוועהלט געוואָרען אַלס פּרעזי־דענט פון דער אָרגאַניזאַציע. אברהם הערמאַן פערנעמט שוין דאָס 5־טע יאָהר דעם אַמט פון „היאס"־פּרעזידענט. אַלס וויצע פּרעזידענטען זענען געוועהלט גע־וואָרען די ה"ה אַלבערט ראָזענבלאַט, מאַקס מאַירסאָן, מאָריס ווינבערג און א. בענרזשאַמין. אַלס עהרען־סעקרעטאַר איז געוועהלט געוואָרען נתן שענפעלד, אַלס גענעראַל־דירעקטאָר איזאַק אַזאָפּסקי.

10־יעהריגער יובילעאום פון קהלה־פערבאַנד אין בייערן

מינכען, (יט"א)

דער קהלות־פערבאַנד אין בייערן האָט די טעג געפייערט דעם 10־יעהרי־גען יובילעאום פון זיין עקזיסטענץ. דער פערבאַנד האָט גרויסע פערדינסטען ביי דער שטאַרקונג פון יודישען און דער פעסטיגונג פון די קליינע קהלות.

לאדזער שאך - סימפאטיקער פעראיין
מאניושקא 1

זונטאג ד. 4 מאי ה. י. 6 אַ זייגער נאָכמ. קומט פאָר אין אייגענעם לאָקאַל
א סעאנס-סימולטאַן
פון מייסטער פון פוילען ה׳
ד. פזשעפיורקא
געגען 25—20 שפּילער.
איינשרייבונגען פון אַנטיילנעהמער נעמט אָן דער סעקרעטאַריאַט טעגליך פון 4—7 ביז שבת איינשליסליך.

BILANS ROCZNY (netto)
Łódzkiego Banku Depozytowego, Sp. Akc. w Łodzi
na dzień 31 grudnia 1929 r.

Stan czynny.				
Kasa i sumy do dysp. w Banku Polskim, P.K.O. i Banku Gosp. Kraj.			1.493.941	83
Waluty zagraniczne (Banknoty i Monety)			572.907	78
Papiery wartościowe własne:				
a) papiery państwowe	10.827	59		
b) listy zastawne	3.798	25		
c) akcje	88.313	47	102.939	31
Papiery wartośc. ustaw. kapit. zapas.			407.203	20
Banki krajowe			519.902	94
„ zagraniczne			629.958	67
Weksle zdyskontowane			18.464.978	19
Rachunki bieżące (salda debetowe):				
a) zabezpieczone	2.335.355	52		
b) niezabezpieczone	1.236.792	40	3.572.147	92
Ruchomości			77.737	55
Nieruchomości			177.387	10
Różne rachunki			606.609	70
Suma bilansowa:			26.625.714	19
Udzielone gwarancje			1.906.187	55
Inkaso			3.967.282	96
			32.499.184	70

Stan bierny.				
Kapitały własne:				
a) zakładowy (25.200 akcyj po zł. 100.—)	2.520.000	—		
b) zapasowy	763 076	32	3.283.076	32
Wkłady:				
a) terminowe	6.050.816	51		
b) à vista	6.291.504	10	12.342.320	61
Rachunki bieżące (salda kredytowe)			2.408.147	29
Zobowiązania inkasowe			244.356	81
Redyskonto weksli			3.800.816	90
Banki krajowe			284.079	29
„ zagraniczne			1.394.557	90
% % i prowizje na 1930 rok			323.784	57
Różne rachunki			771.170	86
Rachunek strat i zysków:				
a) pozostałość z 1928 r.	90.760	98		
b) czysty zysk za 1929 r.	1.682.642	66	1.773.403	64
Suma bilansowa:			26.625.714	19
Zobowiązania z tyt. udzielonych gwarancyj			1.906.187	55
Różni za inkaso			3.967.282	96
			32.499.184	70

Rachunek Strat i Zysków za 1929 r.

Stan czynny.				
% % i prowizje wypłacone	1.535.830	84		
Koszty handlowe	1.489.489	36		
Podatki	526.808	62		
Amortyzacja ruchomości	7.336	64		
Odpisy na dłużnikach	32.922	95	3.592.388	41
Pozostałość zysku z 1928—Zł. 90.760.98				
Czysty zysk za 1929 — „ 1.682.642.66	1.773.403	64		
do podziału jak następuje:				
na kapitał zapasowy	365.181	03		
„ dywidendę (20%)	504.000	—		
„ tantjemę dla Rady, Dyrekcji Głównej i Personelu	362.655	02		
do przeniesienia na rok następny	541.567	59	1.773.403	64
			5.365.792	05

Stan bierny.				
Pozostałość zysku			90.760	98
% % i prowizje pobrane	5.118.455	84		
Różnice kursowe na r-kach walutowych	151.634	32		
Różnice kursowe na papierach % %	897	46		
Zwrot sum dawniej odpisanych	4.043	45	5.275.031	07
			5.365.792	05

UWAGA: Dywidendę wypłaca się w wysokości Zł. 20 za kupon Nr. 3 każdej akcyj.

שענסטע 2 יודישע ביכער פון אַמעריקאַ!

נאָר וואָס זענען אָנגעקומען צום פערקויף פון אַמעריקאַ די צוויי שעהנע ביכער פון בעקאַנטען געלעהרטען און פאָרשער
הרב יהודא ליב זלאָטניק (יהודא עלזעט)

קהלת
דער מענש און דאס בוך.

דאָס בוך בעשטעהט פון דריי טיילען: I) אַן׳אָריגינעלע קינסט-לעריש-פאָלקסטימליכע יודישע איבערזעצונג. II) גרינדליכע אי-בערזיכט איבער דער ביבעל-קריטיק. III) אָפּהאַנדלונג איבער אַלע ודישע איבערזעצונגען פון קהלת. אונזער גרעסטער פאָעט ח. נ. ביאַליק שרייבט וועגען דעם בוך: די איבערזעצונג איז אמת׳דיג וואונדערבאַר, זי שטייגט איבער אַלע פריהערדיגע יודישע איבער-זעצונגען. אויך אין פרץ׳ס אין יהואש׳ס איבערזעצונגען איז אַלץ מיד און שווער. הרב זלאָטניק איז דער ערשטער, וואָס האָט גע-פינען דעם ריכטיגען וועג און פאַסיגען סטיל „דאָס בוך איז אַ דע-לוקס-אויסגאַבע און פראַכטפול געבונדען. פרייז פון בוך איז 14 גילדען (אין אַמעריקאַ קאָסט עס 3 דאָלאַר)

2) מיט הונדערט יאָהר צוריק
אַ שילדערונג פון דעם אַמאָליגען לעבען פון יודישען פאָלק, זיינע מנהגים, קליידונגען, שטרעבונגען א. ז. וו. דאָס בוך איז פראַכט פול געבונדען. דער פרייז 5.50 זל.
די צוויי ביכער זענען צו בעקומען דורך פאָסט-פשעקאַז ביי:
Rabin Sz. Złotnik, Radom.

זעזנאַניעס
וועגען פאַדאַטעק דאכאדאווי
שרייבט דאס רעכטס-קאנסולענטען-ביורא
„אַרגוס", זאַכאַדניא 36 — טעלעפאָן 108-47
דער טערמין איז נאָר ביז׳ן 1 מאַי.

8-טונג!
דאָס
לאַדזער
טאַגעבלאַט
בעקומט מען טעגליך 6 אַ זייגער פריה
אין אַלע באַהו-קיאָסקעז
„רוך"
(„Ruch")

רעקורסעז
געגען צו הויך אָבגעשאַצטען אומזאַץ-שטייער פאַר׳ן יאָהר 1929
(podatek obrotowy)
אויף די נאַקאַז פלאַטניטשע, וואָס ווערען איצט צוגעשיקט, שרייבט פאַכמעניש און געזעצמעסיג דאָס ביוראָ „אַרגוס" זאַכאָדניאַ № 36 פראָנט, פאַרטער, טעלעפאָן 108-47.

וויכטיג פאַר דאַמען!
מאַכט איך די עלעגאַנטסטע דאַמען-היטע נאָך דער לעצטער פאַריזער מאָדע און די עלטעסטע היטע איבער-אַרבייטע איך אויף גענצליך נייע. פאַר נאָר 2.50 זל.
געדענקט די אַדרעס:
23 זאַוואַדזקאַ 23
בעמערק.: ניי היטען די לעצטע נייהייטען אין פיינער אויספערטיגונג 50 פראַצ. ביליגער. ווי איבעראַל
„TOLA"

ממונו של אדם מעמידו על רגליו! (פסחים קי״ט)

אַלע יודען דאַרפען געדענקען, אַז קלייזולעס
און זאַבעזפּיעטשעניעס אויף אַלע שטעט פון פוילען, אַלע אַרט פאָדאַניעס ווי: סאָנדאָווע, סקאַרבאָווע און אַד-מיניסטראַצינע אויך שותפות-אַקטען, וואוינונגס - אַקטען, אַפּעלאַציעס, ווילאַנטשעניעס איבערזעצונגען (אויך העברעאיש) א. ז. וו. שרייבט און ערלע-דיגט לויט׳ן אוסטאַוו
רעכטס-קאָנסולענט: י. ח. בוזין
לאָדז אָגראָדאָווא 3.
צוגענגליכע פרייזען (עגזיסטירט זייט 1910.)

Wystrzegać się naśladownictw o podobnym brzmieniu

PORADNIA WENEROLOGICZNA
פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען
זאַוואַדזקאַ 1.
נאָר פאַר ווענערישע הויט-קראַנקהייטען און מענער-שוואַכע אַנאַליזען פון בלוט און אויספלוס אויף סיפיליס און טריפּער קאָנסיליומס מיט ספּעציאַליסטען פון אוראָלאָגישע און נערווען-קראַנקהייטען.
קוואַרץ לאַמפּ-עלעקטרישער הייל-קאַבינעט-קאָסמעטיס
טעגליך פון 8 אַ זייגער ביז 9 אָוונט
זונטאָג פון 9 פריה ביז 2 נאָכמיטאָג
בעזונדער וואַרטע צימער פאַר פרויען
וויזיט 3 זלאָטעס

Miejski Kinematograf Oświatowy
Wodny Rynek, Tel. 18-26.

Od dnia 29 do dnia 5 maja 1930 r.
Dla dorosłych.
Książę Student
(OLD HEIDELBERG)
W roli głównej: RAMON NOVARRO
Dla młodzieży.
Zew Morza
Dramat w 12 aktach.
W roli głównej: JERZY MARR.
Następny program: Świete kłamstwo.
ZAWIADOMIENIE. W sobotę dn. 3 maja r. b. o godz. 13 i 15 (z powodu Rocznicy Konstytucji 3 maja) bezpłatne seanse dla młodzieży

הלא חכמה תקרא,
ותבונה תתן קולה,
בצדק כל אמרי פי, אין בהם נפתל ועקש, אשרי אדם שמע לי, לשקד על דלתותי יום יום. איבער דעם זאָלסטו קומען אין מיין רעכטסקאָנסולענטען-ביוראָ צו
ה׳ מאַנעלאַ, פּיעטריקאָווער 17 זאַכאָדניאַ 52
טעלעפאָן 148-79
וואו ס׳ווערט פּינקטליך און געוויסענהאַפט ערלעדיגט און געשריבען אַלערליי ביטעס: ציווילנע, קאַרנע, האַנדלאָווע, אַפּעלאַציעס אָדוואָלאַניעס, קלאַוזולעס, זאַפּעזפּיעטשע-ניעס אויף אַלע שטעט אין פוילען, וועגן דירות אין אוזשאָנד ראָזיעמטשע, ווי אויך איבערזעצונגען אין אַלע שפראַכען.
מיט אַכטונג
ד. מאַנעלאַ, רעכטסקאָנסולענט
פּיעטריקאָווער 17

דאס ווירקזאַמע
מיטעל צום
וואַשען —
ווערט פערקויפט
אויסשליסליך איז
פעקלעך

ברי צו פערזיכערען די קונד-שאַפט פון קויפען פאַלסיפיקאַ-טען, איז אַ געוואוינהייט אויס-צופרעגען נאָמענקלאַטורען אויף די שטיקלעך זייף. געוויס איז דאָס אַן׳אונמעגליכקייט, אויב עס האַנדעלט זיך וועגען לוקס, ווייל אַרויפשטעלען דעם נאָמען אָדער די פירמע אויף יעדער טאַבלעטקע איז אונבעגרייפליך!

צוליב דעם, איז דער אָריגינעלער לוקס, דער אַממייסטען זיכערער, אויסגעפּרובטער און ווירקזאַם מיטעל צום וואַשען דעליקאַטע געוועבען און וואָל-שטאָפען, וואָס ווערט פערקויפט אויסשליסליך אין פערקלעבטע גראַנאַט-פעקלעך מיט׳ן אויפשריפט Lux. מ׳דאַרף זיך דאַדורך פערהיטען פון זעמטלי-כע נאָכמאַכונגען, פערלאַנגענדיג לוקס שטענדיג נאָר אין פעקלעך מיט דער נאָמענקלאַטור. מיט לוקס קען מען אויסוואַשען גלענצענד עלעגאַנטע קליידער פון דעליקאַטע געוועבען און זיידענע פיינע וועש.

וואָלענע העמדלעך, וועש און קינדער-יאַקעס ווי אויך גראָבע וואָלענע קאָצען און אַלערליי פלאַנעלענע אַנציגער, וואַשען נאָר מיט זיי און זיי וועלען דערהאַלטען נאָך אַן׳אונצעהליג וואַשען און ביז ענדע דאָס ווייכקייט און דעם נייעם אויסזעהען, אויב זיי זענען געוואַשען אויסשליסליך אין לוקס.

LUX
מ׳דאַרף פערלאַנגען לוקס נאָר אין פעקלעך.

PRÓBKA DARMO
Kupon. Do firmy „Sunlajt" Sp. Akc. Skrzynka Poczt. 479, Poczta Główna, Warszawa
כ׳בעט מיר צו שיקען אַן׳אומזיסט פעקעל „לוקס", וואָס איז גענוג אויף אַ פּראָבע-וואַשען.
נאָמען און פאַמיליע .... אַדרעס ....
LX15c-O26P שרייבט דעם אַדרעס דייטליך. „124"

אַבאָנאַמענטס-פרייז ... [illegible]
[illegible]

Redaktor-wydawca B. Hamburski
Tłocznia: B. i M. Hamburskich w Łodzi, Piotrkowska [illegible]